

# DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 49  
 Gruodžio - December 17, 1982 Penktadienis-Friday  
 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. 30 centų  
 Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N. Y. 11207

Linksmų  
 šv. Kalėdų



## Savaitės įvykiai

**Prancūzijos vyriausybė** planuoja sumažinti savo kariuomenę ir peržiūrėti savo įsipareigojimus.

**JAV valstybės sekretorius Shultz** išvyko į V. Europą tartis su Nato valstybėm dėl bendros politinės linijos, palaikant ūkinis santykius su Sov. S-ga ir jos satelitais.

**Prez. Reagan**, lankydamasis Brazilijoje, pažadėjo suteikti jai 1.2 bil. dol. paskola. Brazilijos skolos užsienio valstybėm siekia 90 bil. dol.

**Meksikos prez. Miguel de la Madrid Hurtado**, pradėdamas eiti pareigas, ėmėsi griežtų priemonių krašto ūkinei krizei sumažinti ir nutarė įvesti eilę naujų mokesčių, sumažinti vyriausybės išlaidas, pakelti kainas ir procentus už paskolas ir sumažinti viešuosius darbus.

**Prancūzija**, nepaisydama JAV raginimo nepasirašyti neseniai Jungtinių Tautų priimto jūrų sutarties įstatymo, suvaržančio jūrų dugno turto eksploatavimą privačiom bendrovėm, nutarė sutartį pasirašyti kartu su kitom valstybėm.

**JAV gynybos sekr. pavaduotojas Richard N. Perle** pareiškė, kad Libano karo metu, Izraelio lėktuvam bandant sunaikinti Bekka slėny numušta elektroniniais įrengimais aprūpintą Izraelio žvalgybos lėktuvą, žuvo ir keli sovietų kariai.

**Ispanijos parlamentas** nauju ministru pimininku išrinko socialistų partijos vadą Felipe Gonzalez, kuris netrukus pareiškė atsiklašius gyventojų, ar Ispanija turinti priklausyti Nato.

**Popiežius Jonas Paulius II** pareikalavo, kad Nikaragvos vyriausybės esą Romos katalikų kunigai pasitrauktų, nes kitaip jis nesutiksias 1983 aplankyti Nikaragvos.

**Salvadoro prezidentas Alvaro Magana** sudarė 7 asmenų žmogaus teisių komisiją.

**JAV sutiko atstatyti ir apmokyti** Libano armiją, kurią sudarys apie 40,000 vyrų.

**Kolumbijos prezidentas Belisario Betancur**, ten lankantis JAV prezidentui Reagan, pareiškė, kad JAV bandančios izoliuoti ir išjungti iš savo taikos pastangų kai kurias šios hemisferos valstybes, ir reikalavo, kad į Amerikos valstybių sąjungę vėl būtų priimta Kuba.

**Italijos policija** paskelbė, kad į sąmokslą nužudyti popiežių Joną Paulių II yra įsivėlę dar ir kiti du Bulgarijos ambasados Italijoje pareigūnai — Vasiliev Juelio Kolev, šiuo metu esąs Bulgarijoje, ir Teodorov Alzavov.

**Lenkijos diktatorius gen. Jaruzelski** savo kalboje labai puolė JAV ir grasino apriboti su jom santykius, nes JAV esančios pagrindinės visų prieš Lenkiją nukreiptų veiksmų skatintojos.

**Kinijos liaudies kongresas**, siekdamas sukurti vaizdą, kad Kinija tvarkosi pagal įstatymus, kurių kultūrinės revoliucijos metu buvo visai nepaisoma, patvirtino gyventojų atsklausimu priimtą konstituciją.

**Britanijos teismas** nutiesė Kanados universiteto profesorių Hugh Humbleton kalėti 10 metų už šnipinėjimą Sov. S-gai.

**Gvatemalos prezidentas Efraim Rios Montt** pareiškė išleisias įstatymus, leidžiančius veikti politinėm partijom ir įvykdyti parlamento rinkimam 1983 kovo mėn.

## RELIGINGĄ MOKYTOJĄ KALTINA TEISME Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr. 53

Telšių rajono švietimo skyrius 1982 balandžio 12 iš darbo atleido Žarėnų vidurinės mokyklos vokiečių kalbos mokytoją ir kartu XI klasės auklėtoją Stefaniją Juozumaitę už jos religinius įsitikinimus. Mokytoja Stefanija Juozumaitė jau 2 metai beveik kasdien viešai lanko bažnyčią.

Visus metus mokytoja buvo persekiojama mokyklos direktorės Jankauskienės ir čekisto Norikūno. Čekistas nuolat gąsdino mokytoją ir siūlė išeiti: jeigu apsiims bendradarbiauti saugume, galės toliau mokytojauti ir lankyti bažnyčią, be to, siūlė pastoviai aptarti kun. J. Kaunecko pamokslus.

Balandžio pradžioje atvyko atstovas iš Švietimo ministerijos ir taip pat grasino atleidimu.

### Atleido iš darbo be įspėjimo

Balandžio 12, Velykų antrą dieną, mokytoja buvo atleista iš darbo. Įstatymas reikalauja prieš 2 savaites įspėti, bet ji buvo atleista be įspėjimo. Direktorė Jankauskienė pareiškė: "Iš po Velykų esi neišsipagiriojusi ir nuo šiandien dienos esi atleista, rytoj atsiimsi švietimo skyriuje darbo knygutę ir atlyginimą." Mokytojai neleido net atiduoti mokiniams jų rašomųjų darbų. "Bus kas ir be tavęs atiduoda!" — paaiškino direktorė.

Darbo knygutėje įrašė: "Už visų komunistinio auklėjimo uždavinių nevykdymą". Tai absoliuti netiesa, nes mokytoja Juozumaitė gerai auklėjo XI klase, nebuvo jokių nusiskundimų. Ji tik nemokė ateizmo, nes tai buvo priešinga jos įsitikinimam.

### Atleistoji kreipėsi į teismą

Pagal sovietinius įstatymus net prasikaltusių darbo drausmei negalima atleisti iš darbo be raštiško įspėjimo bei kitų visuomeninio poveikio priemonių. Atleistoji mokytoja S. Juozumaitė kreipėsi į Telšių liaudies teismą, prašydama gražinti j darbą, kaip neteisėtai atleista.

Teismas įvyko 1982 gegužės 12, tačiau teismas nekreipė dėmesio, kad atleista be įspėjimo. Teisme jai buvo pateikti nauji kaltinimai be jokių liudininčių įrodymų. Kaltino, kad organizavo mokinius į religinius renginius, perdavė žinias "Kronikai", nemėgo tarybinių švenčių. Esą dėl jos kaltės mokinė Stasė Molytė net turėjusi palikti mokyklą. Apie tai ji parašiusi laišką "Valstiečių laikraščio" redakcijai. Teismo metu kaip įrodymas buvo pateiktas tas laiškas. Tačiau teisme Molytė sakėsi nerašiusi jokių laiškų redakcijai. Be to, Molytė teigė, kad tai, kas tame laiške parašyta, yra šmeižtas.

Mokytojos Z. Radzevičienė ir A. Balsienė liudijo, kad Juozumaitė mokykloje pasisakė prieš ateizmą. Apie tai paklausta mokytoja Tamašauskienė pasakė: "Niekio negirdėjau apie tokius pasisakymus". Ir kiti liudininkai painiojosi savo parodymuose, ką salėje susirinkę žmonės palydėdavo garsiu juoku. Teisėjas Augustis vis juos teisė ir pats Juozumaitę kaltino: "Ar nekvietai mokinių į Telšius pažūrėti kun. Kaunecko filmukų?"

Ieškovės interesų teisme niekas negynė. Net prokuroras nereikalavo laikytis teisminės tvarkos bei įstatymų. Profasjungų atstovas turėjo ginti dirbančiojo interesus, bet švietimo profasjungų atstovas Andrijauskas kalbėjo tarsi kaltintojas, esą, ji kursėjusi nesantaiką tarp ti-

kinčiųjų ir netikinčiųjų mokinių. Žiūrovam buvo aišku, kad tai eilinė teismo komedija — nė vienas liudininkas neįrodė, kad mokytoja būtų kalbėjusi mokiniams apie tikėjimą.

Paskelbus teismo sprendimą, salėje pasigirdo žodžiai: — Nenusimink, Stefute, mes tave priimsim!

### Kaip surašė sprendimą

Teismo sprendime sakoma, kad "mokyklos uždavinys yra formuoti marksistinę-lenininę jaunosios kartos pasaulėžiūrą. Mokytojo pareiga yra teikti mokiniams tvirtas mokslo pagrindų žinias, formuoti komunistinę pasaulėžiūrą, auklėti mokinius komunistinės moralės dvasia".

Ieškovė atsisakiusi vykdyti komunistinio auklėjimo pareigą, net priešingai įstatymui mokinius auklėjo nekomunistine dvasia, todėl ji netinka tom pareigom. Teisingai ją atleido iš darbo ir darbo įstatymų nepažeidė.

Teismas atmetė jos ieškinį ir j darbą negražino.

### IŠ KALĖJIMO GRĮŽO GENOVAITĖ NAVICKAITĖ

1982 balandžio 17 iš Panevėžio lagerio, garbingai atlikusi savo bausmę, sugrįžo Genovaitė Navickaitė.

Ji buvo nuteista 1980 spalio 24-25 2 metam laisvės atėmimu, bausmę atliekant bendro

režimo lageryje. Buvo išvežta į Panevėžio moterų kalėjimą.

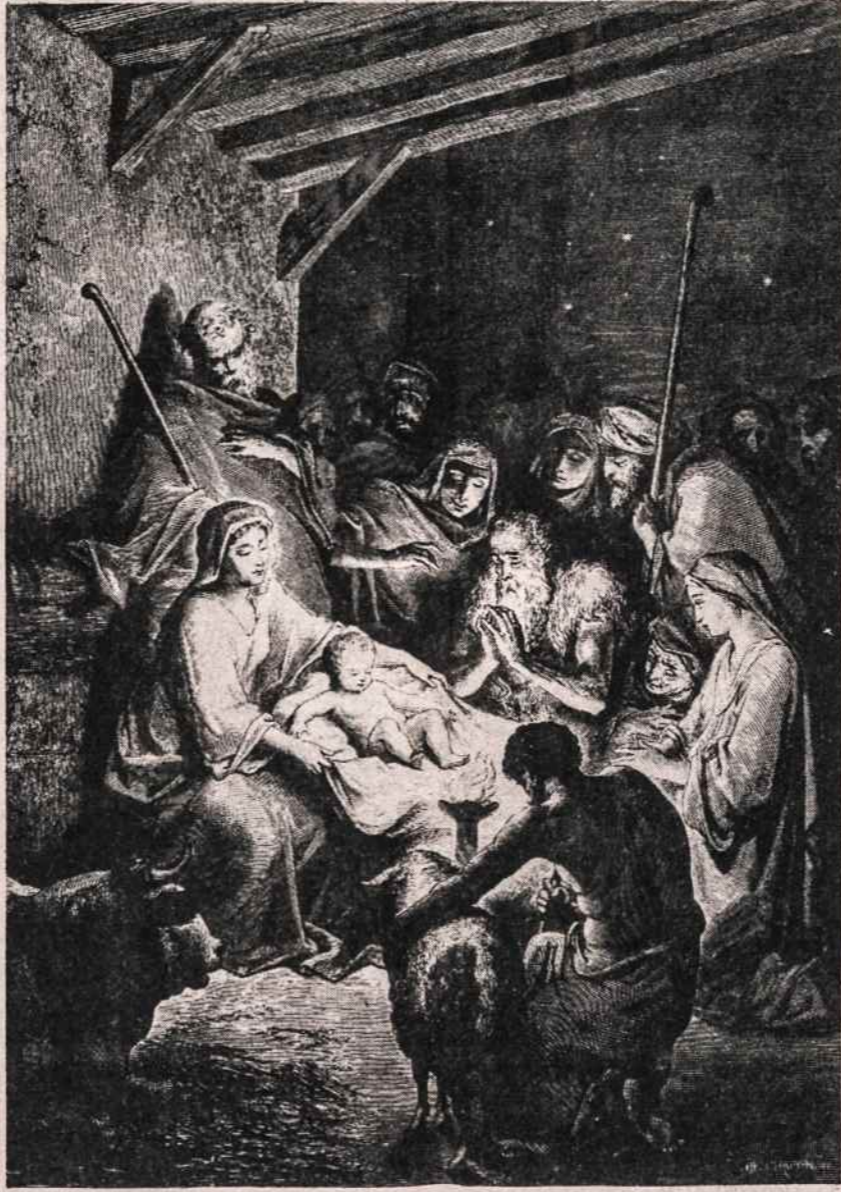
Kalėjime tuoj prasidėjo jos "perauklėjimas". Uždraudė jai numeruoti laiškus, nurodė, ko negalima laiškuose rašyti, neleido pasimatyti su artimaisiais, liepė labiau bendrauti su kriminalistėmis ir vengti Onos Vitkauskaitės, kuri buvo nuteista už LKB Kronikos dauginimą ir kuri buvo tame pačiame lageryje.

Viename laiške Navickaitė parašė: "Mylėkime tuos, kurie mus myli, ir tuos, kurie stengiasi mus kankinti". Šie žodžiai ir užkliuvo kalėjimo administracijai, apkaltino Genutę, kad ji šmeižia administraciją. Už tai jai neleido pasimatyti su artimaisiais, nors pasimatymo diena ir buvo paskirta — 1980 balandžio 30. Neleido net broliui pranešti, kad jis neatvyktų. Brolio kelionė taip ir buvo veltui atlikta.

1981 gruodžio 24 operatyvinės dalies inspektorė parodė Genutei jai siūstus kalėdinius laiškus bei sveikinimus. Inspektorė erzino, kad daugelį sveikinimų ir laiškų atsuntių Lietuvos jaunimas. Atsiųstų kalėdinių sveikinimų jai neatidavė, uždraudė susirašinėti su nepilnamečiais.

1981 sausio mėnesį jai priklausė asmeninis pasimatymas, bet administracija jo nedavė. Ji pasiteiravo pas kolonijos pava-

(nukelta į 2 psl.)



Gustav Dore — Kristaus užgimimas

## SOV. SĄJUNGA ĮKLIMPO AFGANISTANE

Nors Sov. S-ga dažnai skelbia apie savo laimėjimus Afganistane, bet daugiau kaip 100,000 jos karių yra tenai įklimpę, ir jų būklė nuolat blogėja. Afganistano partizanai valdo 80-90 proc. visos Afganistano teritorijos, o sovietų kariuomenė iki šiol įstengė išlaikyti tik jos užimtus miestus ir įtvirtintus taškus. Didesniems laimėjimams pasiekti Sov. S-ga turėtų į Afganistaną atgabenti dar bent tiek pat karių.

Partizanai sugeba vykdyti sprogdinimus ir kenkimo veiksmus Afganistano sostinėj Kabule

ir antrame savo didumu mieste Kandahar. Partizanų veiksmų nepastebėta tik tuščiose siaurės vakarų ir pietų vakarų srityse.

Sov. S—ga Afganistane laiko 240 kautynių malūnsparnių, kelias MIG-21 ir MIG-23 grupes ir grupę SU-4 ir SU-25 lengvųjų bombonešių. Karių nuostoliai siekia iki 15,000, kurių žuvusiųjų yra nuo 3 iki 9 tūkstančių. Kas mėnesį apie 300 karių yra gražinama dėl hepatito ligos, kuri ten yra labai paplitusi.

Sovietai gali pasigirti tik tuo, kad jie turi vietą savo naujiems ginklam ir naujo karo priemonėm išbandyti.

## REUTERIO ŽINIŲ AGENTŪRA APIE PADĖTĮ OK. LIETUVOJE

Reuterio žinių agentūra lapkričio 26 paskelbė savo korespondento Mark Wood ilgą pranešimą apie katalikų Bažnyčios būklę Lietuvoje. Pranešimas remiasi korespondento asmeniniais patyrimais besilankant Lietuvoje, surinktomis informacijomis susitikimuose su lietuviu kungais ir pasauliečiais tikinčiais. Tai padėjo žurnalistui susidaryti aiškesnę vaizdą apie Lietuvos katalikų nuotaikas. Korespondentas pažymi, kad Lietuva nuo seno yra laikoma kaip viena katalikybės tvirtovių Europoj. Panašiai kaip Lenkijoj, Bažnyčia Lietuvoje yra tapusi tautinės tapatybės ir tautinės kultūros simboliu. Dar ir šiandien, praėjus 40 metų nuo sovietinės valdžios įsigalėjimo, tikintieji Lietuvoje gausiai lanko bažnyčias.

Tarp kitų asmenų, Reuterio korespondentas Kaune pasimatė su Kunigų Seminarijos rektorium kun. Viktoru Butkum. Jis pažymėjo žurnalistui, kad pastarųjų laikų įvykiai Lenkijoje, be abejojimo, turėjo teigiamos įtakos religiniam gyvenimui Lietuvoje: valdžia pastaruoju metu sušvelninusi savo laikyseną Bažnyčios ir jos tikinčiųjų atžvilgiu. Kaip religinės padėties pagerėjimo ženklus, korespondentas primena dviejų naujų apaštaliinių administratorių paskyrimą, Kauno Kunigų Seminarijos klierikų skaičiaus padidinimą, seminarijos patalpų praplėtimą, sušvelninimą valdžios draudimo vaikam patarnauti mišiose, o kunigam vaikus katekizuoti. Rektorius Butkus pažymėjo korespondentui, kad kai kuriose bažnyčiose, pirmą kartą po trisdešimties metų, yra rengiamos specialios pamaldos jaunimui, vaikai ruošiami pirmajai komunjai.

Reuterio korespondentas, betgi, iš savo pusės, pažymi, kad, jei Lietuvos religiniame gyvenime ir yra pagerėjimo ženklų, katalikų Bažnyčia krašte ir toliau susiduria su milžiniškais sunkumais. Ji neturi galimybės pasinaudoti net maža dalimi tų laisvių, kurias yra išsikovoję Lenkijos tikintieji.

Lietuvoje smarkiai jaučiama religinės literatūros stoka: trūksta maldaknygių ir Šv. Rašto knygų. Mišios tebėra aukojamos lotynų kalba, nes tikinčiųjų bendruomenės dar nėra aprūpintos lietuviškais liturginiais tekstais.

Nors seminarijos auklėtinių skaičius yra padidėjęs, pašventinami nauji kunigai anaipol neužpildo mirstančių kunigų eilių. Dvi krašto vyskupijos tebėra be vyskupo. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, kuri reguliariai pasiekia ir Vakarų, rašo korespondentas, pateikia išsamią dokumentaciją apie tikinčiųjų diskriminavimą. Kronikos

leidėjai ir platintojai yra suimami ir teisiami.

O vis dėlto, rašo Reuterio korespondentas, tikinčiųjų bendruomenė Lietuvoje yra stipri. Vis daugiau jaunimo lanko bažnyčias. Kaip pažymėjo žurnalistui Vilniuje kun. Dilys, jaunimas ilgisi tikėjimo, yra ištrokęs dvasinių vertybių, galinčių patenkinti jų sielos poreikius. Nėra abejonės, pažymi korespondentas, kad daugeliui lietuvių Bažnyčia yra ir tautinės sąmonės simboliu. Mes turime sunkiai kovoti, siekdami apsaugoti savo tautiškumą, pažymėjo žurnalistui viena lietuvi moteris, ir toje kovoje katalikybė vaidina svarbų vaidmenį. Bažnyčia, pažymėjo ji, yra tautą vienijąs veiksnys, vilties simbolis lietuviams.

Reuterio agentūros korespondentas, baigdamas pranešimą, primena, jog, Stalinui įjungus Lietuvą į Sovietų Sąjungą, lietuvių tauta ilgai ir ryžtingai priešinosi jai primestai sovietinei santvarkai. (K.L.)

JT komisija pripažino, kad pagal netiesioginius įrodymus Sov. S-ga naudoja biocheminius ginklus Afganistane, Laose ir Kambodijoje. Šiai komisijai nebuvo leista lankytis kovų srityse, ir ji turėjo tenkintis tik pabėgėlių parodymais.

Europos bendrosios rinkos valstybių galvos savo konferencijoje paragoino Sov. S-gą imtis iniciatyvos Afganistano ir nusiginklavimo klausimam spręsti ir pažadėjo tuo atveju savo palankumą.

Sov. S-ga, minėdama 60 metų įsikūrimo sukaktį, gruodžio 21 suaukštė aukščiausiosios tarybos ir partijos centro komiteto posėdžius.

Žymus atominės energijos mokslininkas Edward Teller, padėjęs JAV pagaminti branduolinę bombą, išvyko į Izraelį tarti vyriausybei statydamas antrą branduolinę energijos reaktorių.

Sov. S-gos gynybos min. Dimitrij F. Ustinov pareiškė, kad JAV išdėsčius MX raketas, Sov. S-ga taip pat išdėsčius naujas ir neblogesnes už JAV raketas.

JAV lankėsi Pakistano prez. Mohammad Zia ul-Haq, kuriam buvo pakartotinai pažadėta 3.2 bil. dol. karinės ir ūkinės paramos ir kuris pats pažadėjo negaminti branduolinių ginklų.

Zimbabvės vyriausybė sulaukė buv. Rodezijos min. pirmininką Ian D. Smith ir jo ūkyje padarė kratą. Esą vyriausybė siekianti apkaltinti jį sąmokslu prieš vyriausybės organizavimą, nes jis, išvykęs į užsienį, kritikavęs vyriausybės darbus.

Džiaugsmingų Kalėdų Švenčių ir Viešpaties palaimintųjų Naujųjų Metų visiems pranciškonų rėmėjams ir visame pasaulyje esantiems lietuviams.

TĖV. PAULIUS BALTAKIS, OFM  
 Pranciškonų Provincijolas

## KRISTAUS GIMIMO ŠVENTEJE

MIELIEM MŪSŲ SKAITYTOJAM, BENDRADARBIAIM IR RĖMEJAM LINKIME KALĖDŲ DŽIAUGSMO IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.

"DARBININKO"  
 Redakcija ir Administracija

## IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniaus universitetas ir Lietuvos mokslo akademijos institutai dar turi gausų būrį vyresnio amžiaus gražiai pasižymėjusių mokslininkų, žinomų brandžiais darbais ir vis dar rašančių naujus mokslo veikalus. Jų surinktume gausų būrį. Štai lapkričio 18 literatūros mokslininkas Kostas Doveika atšventė 70 metų savo amžiaus sukaktį. Gimęs 1912 Jonoškio rajone. Filologijos mokslus studijavo Kauno ir Vilniaus universitetuose. Pagrindinė jo darbo sritis — universiteto liuanistika, ir tarybinė lietuvių literatūra. Toje srityje daug yra parašęs ir dar teberašo. Vadovauja literatūros sektoriaus leidiniui "Literatūra ir kalba". Į tą leidinį renkama gausi archyvinė medžiaga, daugiausia atsiminimai. Jau išleisti tokio pobūdžio leidiniai apie K. Donelaitį, Žemaitę, J. Janonį, S. Nėrį, V. Krėvę-Mickevičių. Artimiausiose planuose jau yra A. Baranauskas, L. Ivinskis, B. Sruoga, L. Gira. Dabar pasirodė L. Gineičio studija "Lietuvių literatūros istoriografija". Tie veikalai yra K. Doveikos planuose ir sumanymuose. Tai di-

deli mokslininko sumanymai ir planai. Taip pat rankraščių patikrinimui ir papildymui K. Doveika nenuleidžia rankų ir nepagaili savo darbų gausios sankaupos. Taigi tokio mokslininko 70 metų amžiaus sukaktis yra spalvinga ir gausi darbo vaisiais.

— Sovietų Sąjungos įkūrimo 60-mečiui paminėti surengta speciali programa. Lietuvos televizijos ir radijo tinklas parengė programą visai Sąjungai. Visas kraštas ir kaimyninės valstybės matė kruopščiai parengtus okupuotos Lietuvos žmonių darbus, tų darbų vaisius ir laimėjimus. Apie tai kalbėjo LTSR aukščiausios tarybos prezidento pirmininkas A. Barkauskas, O televizijos filmą "Mūsų žemės metai" palydėjo pirmojo Lietuvos komunistų partijos sekretoriaus P. Griškevičiaus kalba. Šventei nepagailėta gausios ir geros muzikos. Gatvių ir tribūnų kalbėtojai (o tai buvo komunizmo vadai ir didieji valdžios pareigūnai) džiaugėsi, kad Lietuvos "liaudis esanti soti, laisva ir laiminga". Liaudis einanti taikos ir kūrybos keliu. Vilniuje ir kituose didesniuose Lietuvos miestuose gražiosiose salose buvo sutelkti patys geriausi Lietuvos muzikos ansambliai, o gatvėse skambėjo lengvesnės muzi-

kos kapelos. Tenyškė spauda džiugauja, kad buvę iškilminga, linksma ir gražu. Bent taip džiaugiasi tie, kurie programą turėjo parengti. Tai ir reikėtų tikėti, kad laikraščiai šį kartą teisybę rašo. Tik kitas klausimas, ar nuoširdžiai džiaugiasi tie, kurie turėjo išeiti į aikštes ir gatves rodyti savo džiaugsmą. Įsakymas džiaugsmas dažnai būna kartus. Kad bent eilėse prie maisto nereikėtų stovėti, kad bent tokioje didelėje valstybinėje šventėje galėtum būti sotas ir švariai apsirengęs, kad bent valandėlę pasijustum gatvėje laisvas, milicijos nevaržomas...

— Vaistažolės dar tebeauga Lietuvos pievose. Senovėje žmonės mokėjo patys savo laukuose, pievose ar balose susirasti vaistažolių ir jomis gydyti įvairias ligas. Dabar, su kultūrinis šlapias pievas, melioracija daug kur pakenkė vaistažolių veisimuisi. Tačiau ir dabar akylesni žmonės dar susiranda naujų vaistažolių, dar net sugėba jų plotelius išplėsti. Neišnykusių vaistažolių gana apščiui surasta pietinėje Lietuvoje, ypač prastose Lazdijų apylinkių pievose. Botanikos mokslininkai sistemingai peržiūrėję, sistemingai tyrė menkas pievas ir surado, kokio maisto trūksta kai kuriems augalams. Pakeitus kai kurių nuskurdusių pievų dirvožemį, vaistažolės visai atsigavusios. Rūpestis vaistažolėmis duoda gražios vilties čia pat jų išsiauginti.

— Pasidairius po Lietuvos meno puslapius, labai greitai atrandame vardų, kurie neseniai buvo garsūs Lietuvoje savo daina, muzika ir kitais neįprastais meniniais sugebėjimais. Kai kurių vardai jau grimzta užmarštin. Kiti, rodos, niekad nebus pamiršti. Štai kad ir operos solistas Juozas Mažeika. Teisingai sakoma, kad tokie žmonės esą gimę dainai (1907-1976). Iš prigimties J. Mažeika turėjo dainininko dovaną. Puikus operų aktorius, savaime kūręs nepaprastus personažus. Be to, buvo puikus ir liaudies personažų kūrėjas (lietuviškų ir nelietuviškų). Dar ir dabar J. Mažeikos lietuviškų dainų interpretacijos mūsų muzikologai negali užmiršti. Subtili buvo visa J. Mažeikos lietuviška daina, subtilūs jo sukurti personažai. Ir dabartiniai mūsų muzikologai su džiaugsmu teigia, kad J. Mažeika buvo gimęs dainai. Toks jis ir liko savo įdantuose plėkstelėse. Su tokiais retais gabumais retai tepasitaiko įgimtų talentų.

— Rugsėjo pabaigoje Lietuvoje mirė veiklus bibliotekininkas, retų knygų rinkėjas ir užmirštųjų autorių atgavintojas Vincas Žilėnas. Buvo gimęs 1907 gruodžio 31. Paskutiniai metai jis dirbo Lietuvos Kultūros ministerijai priklausančiame Pažangiosios mokslo minties muziejuje — buvo to muziejaus direktorius, nusipelnęs kultūros veikėjas. Surinko šimtus užmirštų, po visokius užkampius išsimėčiusių knygų. Paskelbė spaudoje nemaža istorinių straipsnių.

Pr. N.

## Savaitės įvykiai

Kinijos komunistų partijos vadovs Hu Yaobang patarė ten besilankančiai Arabų lygos valstybių delegacijai pripažinti Izraelį ir pažadėjo remti arabus.

JAV kongreso nariai, nepaisydami prezidento Reagan priešingų nurodymų, siekia padidinti Izraeliui numatytą 2.5 bil. dol. paramą 1983 dar 425 mil. dol.

Daugiau kaip 46,000 federalinės vyriausybės tarnautojų laiku negražino jų gautų studentų pasokų, siekiančių 68 mil. dol. Švietimo sekretorius paskelbė, kad negražintos pasokos bus išskaitytos iš jų atlyginimo 1983, jei skolos iki tol pasilikos negražintos.

Danijos parlamentas užšaldė vyriausybės skirtas lėšas naujom JAV raketom V. Europoj išdėstyti.

Ispanijos vyriausybė numato atidaryti pėsčiųjų susisiekimą su Gibraltaru.

JAV ir V. Vokietija sutarė tuoj pat nepanaikinti Lenkijai taikomų ūkiniu sankcijų, kai ten bus panaikinta karo blokadė, bet laukti ir kitų suvaržymų atšaukimo.

Britanija įsakė išvykti Sov. S. gos karo attache kpt. Anatolij Pavlovič Zotov už tai, kad jis verbavęs sovietų agentus, ir įspėjo nesimti dėl to panašiu veiksmų prieš Britanijos atstovybės pareigūnus.

Lenkijos 80 R. katalikų vyskupų viešu pareiškimu pasmerkė vyriausybės nutarimą panaikinti Solidarumo uniją.

### Maldos diena

Šv. Kazimiero parapijos lietuvių ir amerikiečių, lanką gražią Šv. Kazimiero bažnyčią, meldėsi už paverttą Lietuvą. Vietos klebonas kun. Simonas Morkūnas pasakė keturis pamokslus, lietuvių ir anglų kalbomis, apie kenčiančius lietuvius Lietuvoje, Sibire, Afganistane, psichiatriinėse ligoninėse, kalėjimuose ir kitur.

Vienas mišias paverttųjų intencija aukojo jis pats, antras — diecezijos katalikiškų mokyklų vyriausiasis direktorius kun. dr. R. J. Linnas.

Padarius bažnyčioje rinkliavą, surinkta 1,100 dol. iš mažytės 80 šeimų parapijos, kurios 22 procentai nedirba, 62 — pensininkai. Į šią sumą įeina kun. S. Morkūno asmenišką auką, 350 dolerių.

### 1,054 laiškai senatoriam, kongresmanam Pabaltijo Laisvės dienos proga

Per tris savaites kun. S. Morkūnas pats rašė laiškus Iowos valstijos senatoriam, kongresmanam, asmeniškai aplankė diececijos generalinį vikarą, kanclerį bei kitus kurijos kunigus, vietos klebonus, laikraščių redaktorių, advokatus, gydytojus, kolegijos profesorius, mokytojus ir kitus žymius amerikiečius, įteikdamas jiems pasirašyti paruoštą rezoliucijų tekstą.

Sekmadieniais prieš mišias ir po jų davė pasirašyti tą tekstą

parapiečiam. Vien tik pašto ženklam atsiėjo 230 dolerių. Iš viso tam labai svarbiam tikslui kun. S. Morkūnas paaukojo 875 dolerių.

Kun. Simonas Morkūnas gavo du žymenis iš Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento Ronald Reagan, anksčiau — jo išrinkimo proga ir neseniai antrą — už paramą respublikonų partijai. Be to, jis gavo padėkos žymenį už paramą respublikonų konservatorių veiklai.

### Mažytė Šv. Kazimiero parapija aštuntą kartą iš eilės laimėjo pirmą vietą Sioux City diecezijos vajuje

Dar prieš vėjus pradžiū diecezijos savaitinis laikraštis didelėmis raidėmis pirmame puslapyje paskelbė: "Šv. Kazimiero parapija jau baigė vaju, surinko daugiau negu paskirta suma 244 nušimčius grynais ir 309 — pasižadėjimais". Laikraštis pažymėjo: "Šv. Kazimiero parapija yra mažytė, tačiau yra didelė savo dosnumu ir pasiaukojimu diecezijai".

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet vietos ordinaras prieš vėjus pradžiū, kalbėdamas dekanatų kunigam ir pasauliečiam, minėjo kaip pavyzdį Šv. Kazimiero parapiečių ir kun. S. Morkūno sugebėjimą bei didelį pasiaukojimą. Jis pats vienas per tris savaites rinko pasižadėjimus ir pirmas paaukojo 800 dolerių vajuui.

Vajaus dieną 142 diecezijos parapijų klebonai savo pamoksluose kalbėjo apie Šv. Kazimiero parapiečių dosnumą, ragindami sekti jų pavyzdžiu. Tai didelė garbė Sioux City lietuviams, ypač jų klebonui ir pavertgtai Lietuvai. Iki šiol iš minėtų vaju parapi-

### Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

ja gavo atgal, kas buvo surinkta daugiau negu paskirta suma, 69,460.63 dol.

### Dekanato kunigų šventoji valanda

Prieš vėjus pradžiū, kun. S. Morkūnas surošė dekanato kunigam šventąją valandą, kurioj dalyvavo vietos vyskupas, dekanas, 6 prelatai ir 25 kunigai.

Vyskupui prieš banketą sukalbėjus maldą, kun. S. Morkūnas tarė: "Šventoji valanda ir šis banketas yra padėka Dievui ir mūsų bažnyčios globėjui Šv. Kazimierui už didelę palaimą, man pačiam vykdamat vaju. Manau, kad mano mažytės parapijos parapiečių pavyzdžiu paseks visos dieceijos parapijos, ir bus surinkta daug tūkstančių daugiau negu paskirta suma".

Ir tikrai, vėjus geriausiai pasisekė. Buvo surinkta daugiau negu paskirta suma 300,000 dol. su viršum.

Po banketo kun. S. Morkūnas padovanojo vyskupui ir kunigam po knygą "Lietuvos katalikai sovietų okupacijoj".

### 5,000 dol. Šv. Kazimiero biografijai

Kun. Simonas Morkūnas pirmas paaukojo Šv. Kazimiero biografijai išleisti 5,000 dol, minint jo 500 metų mirties sukaktį. Reikia tikėti, kad ir daugiau atsiras panašių geradarių šiam kilniam tikslui.

A.K.

## Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

duotoją, todėl neskiriamas jai priklausantis pasimatymas. Ši atsakė: "Kadangi tavo vienas brolis kunigas, todėl ir neduodame!"

1981 gegužės 9 Zarasuose mirė Genovaitės sesuo Liongina Navickaitė. Į laidotuves vykti jai neleido nei kalėjimo administracija, nei Panevėžio prokuroras.

1982 balandžio 16, paskutinę kalnimo dieną, ją dar ilgokai auklėjo ir patarė keisti gyvenimo būdą — mažiau aukotis Dievui, daugiau galvoti apie save.

Operatyvinės dalies inspektorė dar ją perspėjo, kad neat-

važiuotų jos pasitikti Gemma Jadviga Stanelytė ir Nijolė Sadūnaitė. Be to, jai dar pranešė, kad yra nupirktas autobuso bilietas į Kapsuką (Marijampolę). Į stotį jie patys nuvešią.

Rytojaus dieną 6 v.r. į sekciją atėjo siuvimo meistrė Mickevičienė ir liepė jai skubiai persirengti ir pasiimti daiktus. Netrukus kalinė buvo nuvežta į stotį, kur susitiko savo broli kun. Zenoną Navicką. Jis buvo atvykęs jos parsivežti. Tačiau Mickevičienė neleido Genutei važiuoti su broliu. Tik pravažiavus Panevėžio miestą, jai pavyko sustabdyti autobusą ir persėsti į brolio mašiną.

Daug giedrios nuotaikos, džiaugsmo ir laimės Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga mieliems savo pacientams, draugams ir pažįstamiems linki.

### Dr. Juozas Dičpinigaitis

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų! linki visiems savo draugams bei pažįstamiems

## PULCHERIJA TURULIENĖ

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

### MARYTĖ SHALINS - ŠALINSKIENĖ

84-02 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y.

Tel. 296-2244

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų

LITAS Investing Corp., Inc.  
Tel. (212) 441-6799

LITAS Travel Service  
Tel. (212) 846-1650

## MOTERŲ VIENYBĖS

valdyba ir narės sveikina rėmėjus ir draugus Šv. Kalėdų proga ir linki visiems sėkmingų Naujųjų Metų.

Merry Christmas and a Happy New Year

## MAPLE HILL CHAPELS

### Funeral Home

380 Maple Avenue

Tel. (203) 246-1377

Hartford 6, Conn.

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų

### Juozas Andriušis ir šeima

Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477)  
89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Sveikinu klientus ir bičiulius Šv. Kalėdose! Daug laimės Naujuose Metuose!

## SPARTA, J. L. GIEDRAITIS, SAV.

Rašomos mašinėlės, TV, kompiuteriai  
10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

Šv. Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1981 Metų išvakarėse sveikiname visus DARBININKO skaitytojus, linkėdami sveikatos ir sėkmės visose gyvenimo srityse, be to linkime tautiečiam vienybės, nes vienybėje — galybė.

Adv. Charles P. Kal ir  
teisíninkas Pranas Šulas

## LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

sveikina su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais savo mielus narius, sportininkus ir jų tėvelius, ketvirtadienio bingo darbuotojus ir sportą remiančius draugus.

361 Highland Blvd.

Brooklyn, N.Y. 11207

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

## WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, savininkai

1883 Madison St., Ridgewood, N.Y.  
Tel. 821-6440.

Merry Christmas and a Happy New Year

### Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

## SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms visoki medauninkai, šližikai ir maltos aguonos; Vestuvėms ir pokviliams tortai

43-04 JUNCTION BLVD. CORONA, QUEENS, N.Y. 11368  
Telef. 779-5156



Amerikos Balso lietuvių tarnybos Washingtono štabo nariai vieną šventadienio popietę su svečiu aktoriumi Henriku Kačinskiu. Sėdi: akt. H. Kačinskas ir J. Raslavičiūtė, stovi: J. Blekaitis, tarnybos viršininkas A. Petrutis, Vl. Būtėnas ir R. Kaspasas.

**DARBININKAS**The Lithuanian Weekly Published  
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.  
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352  
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office  
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.  
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA. LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-  
numerata metam \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolaita •  
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį  
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoją REDAKCIJNE KOMISIJA

**Švenčių žiburiai**

Vargu yra kita šalis pasaulyje, kur taip būtų švenčiamos Kalėdos! Kiek daug muzikos — skamba ir skamba visos radijo stotys, televizijos stotys transliuoja vaidinimus vaikams, suaugusiem. Namų langai žibėte žiba. Daugybė žiburių namuose, gatvėse, pakelėse. Kokios puošnios eglutės ir kiek daug dovanų ten sudėta artimiesiems.

Visi laukiame Kalėdų, visi džiaugiamės dovanomis. Visi esame pakiliuos nuotaikos. Tai natūralu, nes Kalėdų šventės tokios didelės, tokios prasmingos — Kristaus atėjimas į pasaulį!

Tačiau ar visiem tie žiburiai švies, ar visiem Kalėdų giesmės skambės? Ar visiem bus džiaugsmo ir pakilumo dienos?

Teko juk matyti televizijoje didžiųjų miestų benamius. Jų ne vienas, o tūkstančiai neturi kur prisiglausti. Slankioja gatvėse, miega kur rūsiuose. Maitinasi iš kokių labdarinių organizacijų rankų.

Ir keista, kad štai sukūrėm tokią civilizaciją, tokius miestus pastatėm, išvystėm tokią technologiją, o žmogaus skurdo ir vargo nenugalėjom. Visais laikais jis buvo ir bus.

Ir švenčių metu pirmąsias prisiminkime faktą, kad ne visi turi šiltus namus, ne visi gauna dovanų, ne visi yra pavalgę. Ne visi yra linksmi ir laimingi. Kalėdos yra meilės ir draugystės šventė. Tad nepasilikime savo kietume, savo taupume ir šykštume. Prisiminkime vargšus ir juos paremkime savo auka. Vis ur yra renkamos aukos — nes Kalėdos yra ir aukos šventė.

Per meilę ir dosnumą įprasiminkime savo šventės ir uždekime naujus žiburius žmogaus sieloje. Juk niekada žmogus nebuvo toks nelaimingas, toks pasiklydęs, kaip dabar. Pasauliui

tikrai reikia Kristaus užgimimo, kad jis atsinaujintų. Ir tą Kristaus užgimimą turi paliudyti krikščionys savo didele meile.

Lietuvoje nebuvo tokių didelių iškilnių, nebuvo mados sukrauti dovanų kalnus prie eglutės. Čia yra šventės sukomercintos, nes visi savaime skuba apsipirkti, skuba nupirkti kuo daugiau dovanų, kad neliktų niekas užmirštas.

Ir lietuviai skuba, nes jie gyvena šiame krašte, pasisavino šio krašto papročius ir tempą. Noris čia tik pastebėti — neužmirškime lietuviškų dovanų.

Pirmąsias švenčių metu neužmirškime lietuviškos spaudos. Ne kartą kalbėjome, kaip ji laikosi, kad jai reikia naujų skaitytojų. Štai šventės ir duoda progos — padovanoti kam nors laikraščio prenumeratą. Kokia tai bus didelė prasminga dovana, nes žmogus, gavęs laikraštį, visada prisimins davėją. Visus metus prisimins. Drauge laikraštis jį stiprins, suteiks daug žinių apie Lietuvą ir apskritai apie lietuvių gyvenimą pasaulyje. Jį palaikys gyvą ir labiau priiirš prie lietuviškų reikalų. Užrašykime laikraščius jauniui, kad jie įprastų prie lietuviškos spaudos.

Toliau — dovanokime lietuviškas knygas. Kokia tai graži dovana. Visada liks įrašas, kas dovanotojo, ir data. Ir visada primins Kalėdas. Ypač knygos yra vertinga dovana jauniui. Dovanokime žodynus, Lietuvos istorijos veikalus, literatūros naujausią ar klasikinę kūrybą.

Yra daug lietuviškų įvairių dirbinių, papuošalų. Ir jie yra kuo geriausia dovana. Kai aplink mus bus daugiau lietuviškų daiktų ir lietuviškų kūrinių, tuo mes būsim originalesni, labiau išsiskirsime iš kitų. Ir mum pa-

St. Petersburg Beach, Fla., Dolphin viešbutyje, lapkričio 24-28 įvyko 12-tas Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas. Jis buvo nepaprastas, nes jame buvo paminėta šios akademijos 60 metų veiklos sukaktis.

Suvažiavimas pradėtas lapkričio 24 vakarą knygų parodos atidarymu. Po įvadinio suvažiavimo ruošti komiteto pirmininko prel. J. Balkūno žodžio su knygų parodos eksponatais atsilankiusius supažindino parodos rengėjas Vladas Kulbokas. Paroda buvo turtinga ir gerai su tvarkyta. Joje buvo parodyti ne tik akademijos narių veikalai, bet ir kitos senos vertingos knygos.

Lapkričio 25 suvažiavimas prasidėjo koncelebruotomis mišiomis. Pagrindiniu celebrantu buvo vysk. V. Brizgys. Jis pasakė ir progai pritaikytą pamokslą. Po mišijų įvyko pirmas plenumo posėdis, kurį atidarė prel. J. Balkūnas. Jis pakvietė darbo prezidiumą, kuriam pirmininkavo J. Laučka. Centro valdybos pirmininkui, atvykusiam iš Romos, prof. dr. A. Liudimai, SJ, trumpai apibūdinus 60 metų

tiem bus linksmiau ir jaukiau gyventi.

Tegu skamba kalėdinė muzika, kalėdiniai varpeliai, tegu šviečia šventieji Kalėdų žiburiai ir mūsų sielas ir tegu mus pakelia aukščiau nuo tos pilkos grubios kasdienybės! Tegu tai būna ir mūsų pasiryžimas — labiau aukotis savo tautai ir savo artimui!



Montrealio lietuvių jungtinis choras dainuoja Kultūros Židinį, minint LB New Yorko apygardos 30 metų sukaktį. Nuotr. W. B. Rodgers

**TARĖSI MOKSLININKAI**

akademijos nuveiktus darbus, buvo įvadinė prof. A. Rubšio paskaita — Mįslinga paslaptis — žmogaus kūrimas "Pradžios" knygoje, kurią perskaitė prel. V. Balčiūnas.

Pietų pertraukos metu suvažiavimo dalyviai Padėkos Diego pietus valgė St. Petersburgo Lietuvos klubo salėje. Po pietų atskirose salėse prasidėjo gamtos, teisės ir filosofijos mokslų sekcijų paskaitos. Gamtos mokslų sekcijai vadovavo B. Saldukienė, M.S. Paskaitas skaitė prof. dr. J. Genys — Paveldėjimo mokslo pažanga, prof. dr. B. Povilaitis — Genetinė inžinerija, B. Saldukienė, M.S. — Biblinis tvanas geografiniu, geologiniu ir archeologiniu atžvilgiu. Teisės mokslų sekcijai turėjo vadovauti prof. dr. B. Kaslaus, bet jis neatvyko. B. Kaslaus neatvykus, sekcijai turėjo tik vieną J. Sako paskaitą — "Vyrų aisybės žinių" rinkimas ir perspaudinimas. Filosofijos mokslų sekcijai turėjo vadovauti prof. dr. K. Skrupskelis. Jam neatvykus, sekcijai vadovavo ir jo atsiųstą paskaitą — Utopinės galvosenos bruožai — perskaitė doktorantė A. Liulevičienė. Paskaitai prof. dr. J. Zranka iš Columbijos skaitė paskaitą — Transimacho teorija apie teisingumą.

Vakare po paskaitų dr. K. Bobelis suvažiavimo paskaitininkus ir svečius pakvietė į savo namus ir pavaišino.

Lapkričio 26 po mišijų buvo teologijos ir matematikos mokslų

sekcijų paskaitos. Teologijos sekcijai vadovavo kun. dr. V. Cukuras. Paskaitas skaitė: kun. A. Rubikas, atvykęs iš Vokietijos, — Dievas nėra žmonėm šališkas; kun. dr. V. Cukuras — Pasakojimo vaidmuo dabarties teologijoje. Psichologijos mokslo sekcijai vadovavo Aldona Grininė. Paskaitas skaitė kun. dr. K. Trimakas — Nuo jaunystės iki senatvės: suaugusiojo žmogaus kaitos fazės. Matematikos mokslų sekcijai vadovavo prof. dr. Č. Masaitis. Paskaitas skaitė: dr. J. Ulėnas — Kompiuterių pritaikymas lietuviškiem reikalams, prof. dr. Č. Masaitis — Empirinių runkcijų diferencijavimas, prof. dr. P. Zundė — Informacijos vertės klausimu.

Po pietų pertraukos buvo architektūros-menotyros ir politinių mokslų sekcijų paskaitos. Sekcijai vadovavo architektas dr. A. Kulpa-Kulpavičius. Paskaitas skaitė: dr. S. Goštautas — Fantastinis menas Čiurlionio kūryboje, dr. V. Vengris — Iškilieji (istoriniai Lietuvos ekslibrisai), V. Krištolaitytė — Lietuvė dailininkė išeivijoje, dr. Kulpa-Kulpavičius — Lietuvos baroko ornamentas. Politinių mokslų sekcijai vadovavo inž. A. Rudis. Paskaitas skaitė J. Laučka — Lietuvos 1922 metų konstitucijos kilmė ir jos pagrindiniai principai, inž. A. Rudis — Žmogaus teisės Lietuvos konstitucijoje.

Po vakarienės buvo koncertas. Jame dainavo A. Stempužienė ir

A. Brazis. Jiem akomponavo A. Brazienė.

Lapkričio 28 po mišijų, kurių pagrindiniu celebrantu buvo ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys, buvo literatūros, ekonominių ir medicinos mokslų sekcijų paskaitos. Literatūros sekcijai vadovavo doktorantė A. Liulevičienė. Paskaitas skaitė: prof. dr. R. Šilbajoris — Religiniai įvaizdžiai Algimanto Mackaus poezijoje, doktorantė A. Liulevičienė — Istorija ir mitas: religinės implikacijos trijuose dabarties romanuose (Baltušio, Mikellinsko ir Kondroto), prof. dr. B. Cipliauskaitė — Trumpas poezijos žodis. Ekonominių mokslų sekcijai vadovavo prof. dr. F. Palubinskas. Paskaitas skaitė: J. Sakas — kun. Juozo Vailokaičio įnašas į Lietuvos ekonominį gyvenimą, prof. dr. F. Palubinskas — Lietuvos industrializacija pirmąsiais nepriklausomybės metais, dr. J. Kazickas — Lietuvos ekonominiai santykiai galimamui su Kinija: išvados iš studijinės kelionės po Kiniją. Medicinos mokslų sekcijai vadovavo dr. K. Bobelis. Paskaitas skaitė: dr. S. Vaičiaitis — Širdis ir kraujo spaudimas, dr. D. Degėšys — Euthanasija (Mirties pašalinimas), dr. A. Milius — Šiandieniniai metodai sveikatos palaikymui.

Po pietų pertraukos buvo istorijos ir socialinių mokslų sekcijų paskaitos. Istorijos sekcijai vadovavo Tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM. Paskaitas skaitė — V. Žukauskas — Lietuvos kunigaikščių Radvilų teatras Nesvyžiuje, Tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM — Pranciškonų misijos pagoniškoje Lietuvoje. Socialinių mokslų sekcijai vadovavo prof. dr. A. Musteikis. Paskaitas skaitė: dr. Baškauskaitė — Lietuvių kartos Los Angeles apylinkėse, prof. dr. A. Musteikis — Religiniai svyravimai šešioliktojo šimtmečio Lietuvoje.

Vakare buvo banketas, pradėtas trumpu koncertu, į kurį atsilankė ir reikšmingą vietos lietuviams kalbą pasakė vietos vyskupas.

Lapkričio 28, sekmadienį buvo iškilmingas baigiamasis posėdis su 60 metų Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos sukakties minėjimu. Šio pilnates posėdžio metu paskaitą skaitė Lietuvos atstovas Washingtono ir Liet. Kat. Mokslo Akademijos tremtyje atgaivintojas dr. S. Bačkis. Jis savo paskaitoje apžvel-

(nukelta į 4 psl.)



PAULIUS JURKUS

**Su vasara ant vieno suolo Atostogos Kennebunkpote**

14 —

Vieną kartą popiečio metu pasklido gandas, kad yra atvykęs Petras Klimas iš Paryžiaus. Jis yra Lietuvos diplomato ir nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo sūnus. Visą laiką gyvena Paryžiuje, Prancūzijoje.

Idomu būtų pamatyti, pasikalbėti. Niekada juk negirdėtas, neregėtas. Ir ko jis čia atvyko? Kokie vėjai atnešė į Kennebunkportą, į lietuvių pranciškonų sodybą?

Kai 6 valandą nuėjome vakarieniauti, pasirodė svečiai. Tai ir buvo Petras Klimas su savo žmona ir žmonos tėvais, kurie dabar gyvena Floridoje. Pensiškai.

Taip nutiko, kad svečius pasodino prie mūsų stalo. Tai buvo malonu pasikalbėti — paklausinti, kaip jis čia pateko, kas dabar vyksta Paryžiuje.

Jis atkeliavo aplankyti žmonos tėvų. Su jais dabar ir važiuoja atostogauti į vieną salą. Jie turi

paskubėti. Tuoj pavalgę ir važiuoja į šiaurę, nes vakare, berods, 9 v. išplaukia paskutinis laivas.

Išsinuomojo automobilį. Nusiskundė, kad mašina labai daug kuro reikalauja — prie pompos galėtum pilti ir pilti, jei nestabdytum motoro.

Ir stebina mane tokia puiki Petro Klimo orientacija. Juk vis dėlto atvyko į svetimą kraštą, į didelį kraštą, kur greitkelių tinklas toks painus, toks sudėtingas, o jis sau išsinuomavęs mašiną, susodinęs visą giminę, švilpaudamas važiuoja į šiaurę atostogauti. Žinia, turi žemėlapius, bet ir taip juk pilna netikslumų kelyje. Nepastebėsi kokios rodyklės, ir paskui kuokuok — mylių mylias važiuok, kol galėsi sugrįžti į tašką. Juk ir kelių ženklai svetimi, neįprasti. Taip jis galėtų keliauti Prancūzijoje, kurią per tiek metų yra pasisavinęs ir gerai pažinęs.

Tai nuostabios orientacijos žmogus.

Jis mandagus, išlaikytas. Iš visų manierų matosi, kad augęs diplomatų šeimoje. Visada pasvertas žodis, grakštus judesys, pastabumas, respektas kitam. Jis ir jo žmona labai rūpinosi vyresniais keliomis draugais, žmonos tėvais. Gražu buvo žiūrėti, kad jaunieji taip gerbia savo tėvus.

Svečio paklausiau, kaip ten laikosi Žibuntas Mikšys. Kadaisė jis gyvena New Yorke, bet čia nepatiko, nepripito ir iškeliavo į Europą, į Paryžių. Ilgą laiką jis su Petru Klimu drauge gyvena. Žibuntas Mikšys yra dailininkas, subtilus grafikas, labai įdomiai varijė raizo miniatūrinę grafiką. Dabar jis dėsto lietuvių kalbą universitete ir dar dirba vokiečių institute.

Prisiminėm Vytautą Kasilių, kuris turi net savo galeriją Paryžiuje. Ten jis įsikūrė tuoj po karo. Pradžioje gerokai vargo, kol susidarė sau vardą, kol įsikūrė. Jis laikosi atokiai nuo lietuviško gyvenimo. Ten dar gyvena Pranas Gailius, kurio ne taip seniai mirė žmona. Dar gyvena skulptorius Antanas Mončys. Abu žemaičiai. Pranas Gailius buvo bent kelis kartus atvykęs į Ameriką, nes Chicagoje dar tebėra jo motina. Čia turėjo ir savo parodas. Antanas Mončys, lankęs kadaise pranciškonų gimnaziją, Kretingoje, į Ameriką neatvyko, tik pranciškonam yra atsiuntęs keletą darbų. Bent trys jo

skulptūros yra A. Galdiko vardo galerijoje Brooklyne.

Svečiai po vakarienės tuoj atsisveikino ir išskubėjo į atostogų salą.

-o-

Kai atvyksti čia, taip linksma, taip gera. Rodos, tėviškėje atsidariau savo klėtelės langą į jadžminų pusę. O kai reikia išvykti, ir gaila viso. Ir graudu.

Vakare surenku savo popierius. Jais visada apskleidžiu lovą, komodelę, stalą. Ir ką čia parašiau? Net nustumu — kiek daug visokių sumanymų, kokie vardai, kokia legendų šalis, vėl nauja, negirdėta atskamba ten Varduos pakrantėm, Kalvarijos giesmėm, senais būgnais atidunda. Jau taip yra, kai čia esu, turiu galvoti apie paliktą tėviškę, apie jos istoriją. Tai Žemaičių Kalvarija, kuri dabar vadinasi Varduva, o seniau vadinosi Gardais. Siekia net Mindaugo laikus tie kalniukai su savo pilaitėmis. Paskui atėjo balti vienuoliai dominikonai, vyskupas grafas Tiškevičius pastatė koplytėles. Ir visa pinasi ir senas istorijas. Juk ten mokėsi ir Daukantas ir Valančius. Ir tai džiugino mane, kai buvau pradžios mokykloje. Prieš daugelį metų čia mokėsi tie du vyrai, kurie pirmieji prabilo lietuviškai apie Lietuvą.

Surašiau daug lapų, lapelių. Visa dabar sukraunu, sudedu į lagaminą. Gal mieste bus progos

išskleisti tuos lapus, surikiuoti tam tikra tvarka, dar papildyti, kad būtų knyga apie tėviškę.

Reikia iškelti. Apeinu parką, Beržynėlius, pušaites. Aplankau ir akmenis su samonom. Čiobrelių laukus. Lietuvišką kryžių. Liurdo grotą. Kryžiaus Kelių paminklą. Aplankau ir didžiųjų koplyčių ir tėviškės Madonos koplytėlę. Uždegu votyvinę žvakę. Ji taip kukliai šviečia prieš tą didelį šviesos langą.

Kiekvieną kartą, kai uždegi žvakelę, pasakai sudie šiai sodybai ir vasarai. Grįši į miestą, į didelę skubą, į kambarius, kur daiktai atims tavo rankas ir laiką. Tada prisiminsi visa. Ir stiprins tie prisiminimai apie pajūrį, apie tingias žuvėdras, kurios čia vaikšto rytmečiais po aikštę. Rodos, jausi tą maloną vėją, kuris čia ateina nuo vandens toks minkštas ir vėsus.

Ir kiek daug gauni iš tos sodybos, iš tos vasaros.

Viskas supakuota. Ir šliuraitės įdėtos. Ir vargšė rašomoji mašinėlė priglauta prie didžiojo lagamino. Nedaug ji čia klapsėjo, bet ji buvo būtina atostogų dalis.

Atsiveikinu su Tėvu Steponu, kuris čia rūpinasi visais svečiais. Padėkoju jam už atostogas ir vasarą. Atsiveikinu ir su kitais pažįstamais.

Išvažiuojame, ir vasarą palieku vieną ant suolo.

**Patikslinimas**

Tarp sutiktų žmonių čia buvo Dalia ir Vladas Būtenai. Su jais prisiminiau ir dail. Vienožinskį, kuris buvo Dalios dėdė. Prisiminiau ir dailininko dukrą Nijolę, kuri gyveno Chicagoje ir kuri, baigusi teisės mokslus ir gavusi teisę verstis advokata, susirgo vėžiu ir mirė.

Nijolė susirašinėjo su tėvu, ir tėvas jai buvo atsuntęs paveikslų. Šiame reportaže buvau parašęs, kad paveikslai pasiliko Dalios globoje.


Į tai laiškų atsiliepė pati Dalia Būtenienė ir prašė patikslinti, kaip ten iš tikrųjų buvo. O buvo taip.

Kai mirė Nijolė, iš Lenkijos atvyko jos sesuo Alė sutvarkyti palikimo. Tada Dalia Būtenienė prašė paveikslus palikti Čiurlionio galerijai Chicagoje, bet atvykusi ji visa susipakavo ir išsi-vežė į Lenkiją. Išsi-vežė visus paveikslus, drabužius ir kitus rakandus.

Rašydamas įvykiu nežinojau. Žinojau, kad Nijolės sesuo gyvena Lenkijoje, Lietuvoje yra išleista knyga apie dail. Vienožinskį. Ten ir radau, viena dailininko dukrą gyvena Chicagoje, o kita Lenkijoje. Bet nebuvau girdėjęs, kad iš Lenkijos atvyko sutvarkyti Chicagoje mirusios sesers palikimo.

Dėkoju Daliai Būtenienei už šį patikslinimą.

**LAISVĖS ŽIBURYS**  
Kalėdų švenčių proga sveikina visus New Yorko apylinkių lietuvius, ypatingai "Laisvės Žiburio" rėmėjus ir klausytojus  
Vedėjas: ROMAS KEZYS



SEASON'S GREETINGS from  
**Fasolino Memorials CO.**  
66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAvenport 6-3156  
— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

SEASON'S GREETINGS FROM  
**QUEENS COLLISION CENTER INC.**  
Expert auto body work — painting — welding  
**JOHN R. CHICAVICH**  
131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y.  
24 hr. towing phone HI 1-6666. After 6 PM 843-6677


Daug džiaugsmo Kalėdų šventėse!  
Daug laimės Naujuose Metuose!  
**BUYUS FUNERAL HOME**  
Mario Teixeira, Jr., laidotuvių direktorius  
426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!  
**MONY — Dr. M. Siemonaitis, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30% - 50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.**

SEASON'S GREETINGS  
**EAB EUROPEAN AMERICAN BANK**  
European American Bank & Trust Company  
80 Jamaica Avenue, Brooklyn, New York 11207  
(212) 437-4742

Kristaus Gimimo ir Naujų Metų švenčių proga sveikina visus ir linki Kūdikėlio Jėzaus palaimos  
**Advokatas Antanas J. Young**  
315 E Street, South Boston, Mass. — Tel. 268-8491

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki



**Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS**  
Romaz Kezys, Pres.  
2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ PROGA

SVEIKINAME GAUSIUS MŪSŲ KLIENTUS IR LINKIME GERIAUSIOS SEKMĖS  
**PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.**  
1776 Broadway, New York, N.Y.

**NAUJIEJI ŽURNALAI**

**ALFONSAS NAKAS**

**ATEITIS — 7**

Antraštę praplečiant, skaitoma šitaip: Ateitininkų federacijos katalikiškai lietuviškos orientacijos žurnalas, 1982 metų 7-tas numeris. Deja, skaitytoją jis pasiekė lapkričio gale.

Pirmąjį puslapį papuošus stilizuotais klevo lapais ir Vlodo Šlaito eilėraščių, antrajame pradedamas dr. Aldonos Grininės straipsnis "Neigiami reiškiniai, kylantys iš vyro tradicinio vaidmens". Nepaprastai įdomi vyro elgsenos studijėlė, paremta gausiais moksliniais šaltiniais ir pateikta gražiu stilium. Pūkūs skaitinys visiems, pradedant nedidelio išprusimo darbininku, baigiant akademiku. Tik ir autorei, ir redaktorei (šį numerį redagavo Aldona Zailskaitė) prikištini kai kurie kalbos nesklaidumai: "(...) išmoka ir į pasaulį atsinešti panašiais būdais (panašiai pasaulį traktuoti, panašiai į pasaulį žiūrėti); pasėkmė (t.b. pasėkmė) kompetetingos (t.b. kompetentingos) atsiekimais (t.b. pasiekimais).

Irena Joerg, iš anksčiau pažįstama kaip prozaikė, čia baltosiomis eilėmis (be rimų, tik aiškiai apčiuopiamu ritmu) pranašauja pasaulio susinaikinimą. Jos kūrinyje "Paskutinės tvėrimo dienos" iš tikrųjų vaizdžiai nupiešia šešias irimo dienas, o septyntąją — jau pasauliui uždus ("Septintą dieną buvo ramu"). Kūrinyje be pretenzijų, bet paliekas gilų įspūdį.

Vytauto Bagdanavičiaus essay "Ateitininkiška krikščionybė" ir ateitininkiją žvelgia optimistiškai ir nurodo kai kuriuos jos plusus.

"Lietuviškų parapijų metai ir jų vykdymas" — vėl vienas LPM komiteto atsišaukimas. Tarp kitko, akcentuojamas Vilniaus katedros išniekinimas. Ir čia, vieno puslapio tekste, panaudotas žodis-šiukslė "atsiekti".

Į vieną puslapį sudėjusi Nerimos Narutės penkis eilėraščius, redakcija primena, kad tai ilgametės ATEITIES bendradarbės kūriniai, paimti iš jos antrojo eilėraščių rinkinio "Valandų upės". Antras rinkinys, o skaitytojas nežino net tikros poetės pavardės. Kam toks slaptumas? Ar kad maišytumėt su labai rašlia, dinamiška asmenybe Janina Narutavičiene-Narūne? O eilėraštkai trumpi, grakštūs, giedri. Neiškenčiu pirmojo išsiai nepacitavęs. Štai "Čiurlionis": "Pavasaris supasi varpinėj. / Gieda paukštis, virpa dangus. / Pievoj kūdikis mažas. / Mažas pūkas — trapus. / Žalia karuselė skrieja, / Žemės, kloniai, kalnai. / Bangos baltos laivą užlieja. / Prie jo klūpo maži angelai. / Tarp žvaigždžių, debesėlių, / Grįžulo ratų. / Paukščių takas toli... / Ir užkaista širdis nuo sonatų. / Jų pamiršti daugiau negali."

Lino Palubinsko "Susitikimas" "Studentų" skyriuje — puslapio su truputėliu beletristinis gabaliukas. Šis jaunas talentas nori ir turi ką pasakyti. Didžiausi varžtai jo prozai — lietuvių kalbos ribotumas. Linui reikia lietuviškai skaityti, skaityti, skaityti, o kas perskaičius neaišku, su išmanančiais aiškintis. Šiukslę "neatsiektė" redakcija galėjo ir be jo sutikimo pakeisti į nepasiektė. O kad Tau-

ras turėjo "iš Kauno vienos kavinės degtukų dėžutę", tai reikėjo Linui palaukti, kol senieji liudininkai išmirsime. Lietuva degino švedų monopolio degtukus, ant kurių dėžučių buvo nevalia kokių kavinių reklamines etiketas klijuoti, kaip Amerikos moteliuose.

Pačiam žurnalo centre — du Loretos eilių puslapiai, papuošti išlankiomis pušimis bei kopų smėliu. Vėl, kas gi ta Loreta? Jos eilės reikalauja trijų keturių skaitymų, kad pajustum grožį.

Kažkodėl tarp "Atžalų", o ne žurnalo pradžioje, randame prof. dr. Balio Palioko, šio ATEITIES numerio mecenato, mirusio 1982 kovo 29, biografiją ir gretimam puslapy — jo dukters Austės Vygantienės jautrių prisiminimų žiupsnelį, pavadintą "Tėtis".

Be čia aptartų, yra dar keletas minėtinų raštų, bet nebegaliu visko aprėpti. Tik retame puslapy ner bent vienos nuotraukos ir dauguma tų nuotraukų labai geros, vertingos. Puslapius išdėstė jau minėta numerio redaktorė A. Zailskaitė ir Jonas Kuprys. Nuotraukos — J. Anyso, A. Grigaičio, K. Norvilo, A. Zailskaitės, K. Veselkaitės, H. Šatinsko, J. Kuprio ir K. Trimako.

**Lapkričio LAIŠKAI LIETUVIAMS**

Pradedama Aniceto Tamošaičio, SJ, religinio turinio rašiniu "Valdovas Kristus". Tema pritaikyta Kristaus Karaliaus šventei. Kalbama apie "meilę iš atstumo", nes atstumas teikiąs daugiau pagarbos. Gretimai ir kitas Kristaus Karaliaus temos rašinys "Karaliaus ugnys turi degti". Tai balsas, veikiausiai kunigo, iš Sibiro tremties. Pustrečio puslapio poezijos prozoj, jaudinančios maldos, kupinos meilės ir nusižeminimo.

Juozas Vaišnys, SJ, šio žurnalo redaktorius, atsako į klausimą "Ar nekrikščionis gali būti išganytas?" Tiek klausimas, tiek atsakymas (J. Vaišnys atsako remdamasis teologų aiškinimais) paprastai dalyką paverčia perdėm mokslišku bei komplikuoju. Skaitant ir įdomu, ir baugu, ir, atsiprašau, kai kur juokinga.

"Jau pats A. Tamošaičio, SJ, straipsnio pavadinimas "Sirenių vilionės" leidžia spėti, kad čia bus kažkas apie nuodėmingus gundymus. Remdamasis Odisėjo kelionių nuotykiams, o paskui ir Kristaus pasninko dienomis dykumoje, autorius įrodinėja, kaip gudriai piktoji dvasia gali prie žmogaus prieiti ir jį sudoroti.

Kunigui Antanui Sabui žuvus ir jo vertimų atsargoms išsibaigus, Chiara Lubich evangelijos perlų ryškiniu gabalėlį šį kartą pateikia K.P. inicialiais pasirašęs. Skirsnelis pavadintas "Kas žmogų sutepa?" Versta nebe iš italų kalbos, originalo, bet iš angliško vertimo. Pasiekite stilius, bet vertybė liko.

Gunda Kodatienė, dalyvavusi pereinamos vasaros LL ekskursijoje po Europą, šiame numery pateikia antrąjį įspūdių žiupsnį ("Išpūdziai iš Laiškų Lietuviams kelionės"). Čia, žinoma, visai kitaip surašyta, negu būda-

(nukelta į 5 psl.)

**TARĖSI MOKSLININKAI**

(atkelta iš 3 psl.)  
gė per 60 metų akademijos nuveiktus darbus ir jos reikšmę išsivijęs gyvenime.

Po trumpo centro valdybos pirmininko prof. dr. A. Liūimos, SJ, žodžio prel. J. Balkūnas, suvažiavimui ruošti komiteto pirmininkas, padėkojęs paskaitininkam, komiteto nariam, visiem pagalbininkam ir svečiam už pagalbą suvažiavimą ruošiant, remiant ir jame dalyvaujant, uždarė suvažiavimą. Pilnaties posėdis baigtas Lietuvos himnu.

Religinė suvažiavimo dalis baigta St. Petersburg Lietuvos

misijos Šv. Vardo bažnyčioj koncelebruotomis mišiomis, kuriose pagrindiniu celebrantu buvo ir pamokslą pasakė Europos lietuvių vysk. A. Deksnys.

Reikia pastebėti, kad šio suvažiavimo pamaldose, plenuimo ir sekcijų posėdžiuose, koncerte ir bankete atsilankė palyginti daug dalyvių. Ir nenuostabu, nes St. Petersburg ir jo apylinkėse gyvena keli tūkstančiai lietuvių, daugiausia pensininkų, kurių niekas netrukdo lankytis į kultūrinius ir mokslinius renginius.

T.V. Gidžiūnas, OFM

Tegul Betliejaus žvaigždė nušviečia ir mūsų tėvų žemei Lietuvai naują kelią į laisvę ir nepriklausomybę.  
**DR. JOKŪBAS STUKAS, direktorius "Lietuvos Atsiminimų" radijas**

SEASON'S GREETINGS from  
FRED A. BEHN FRED R. BEHN, Jr.  
**F. & H. BEHN, Inc.**  
Automotive Sales and Service  
114-20 101st Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11419  
Tel. Virginia 9-0354

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ  
**KAUNAS BAKING COMPANY**  
DUONA ir KEKSAI  
Wedding and Birthday Cakes  
304 Olivia Street McKees Rocks, Pa.  
Phone: 331-4455

Sveikinimai Šv. Kalėdose, linkėjimai Naujuose Metuose visiem lietuviams!  
**MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME**  
A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public  
660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211

Season's Greetings  
**NAMAKSY — ZAMMITO INSURANCE AGENCY, INC.**  
95 Rosemary Street, Norwood, Mass. 02062  
Telephone: 762-6732

Kristaus gimimo šventė sveikina visus parapijos dvasininkus, nares ir bendradarbes ir linki laimingų Naujų Metų!  
**L.R.K. Moterų S-gos 29 kuopa**  
Pirmininkė E. Kezienė.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ linki  
**PAUL H. KRAW FUNERAL HOME**  
1248 Washington Street Norwood, Massachusetts  
Namai pastatytas specialiai šermenims Patarnavimas dieną ir naktį  
Tel. 762-0482

SEASON'S GREETINGS TO ALL  
**LOEB & MAYER, INC.**  
Butchers Main Office  
ROCKAWAY BEACH BOULEVARD AT 64th STREET  
ROCKAWAY BEACH 92, N.Y. NEPTUNE 4-5200

**Nashua Trust Company**  
194 Main St.  
A FULL SERVICE BANK  
We're close to you right where we want to be  
Corner East Pearl and Main Streets  
Hudson office 4 Derry Street  
Drive-Up office. Across from City Hall  
Mail office 33 Coliseum Ave  
South Gate Plaza office  
Daniel Webster Hwy. South  
Member F D I C  
Some people think all banks are alike... we try harder not to be!

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki  
**VLADAS C. DUOBA** lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

SEASON'S GREETINGS to Customers and Friends  
Producers of Finest Lithuanian Records  
**REQUEST MUSIC, INC.**  
5937 RAVENSWOOD ROAD, H-11 FT. LAUDERDALE, FLORIDA 33312  
PHONE NO. (305) 966-8406

## KAROLĖS PAŽĖRAITĖS "SVETIMI VĖJAI"

JURGIS GLIAUDA

Naujų knygų rikiuotė, kuri su kiekvieneriais prabėgančiais metais vis kuklesnė ir trumpesnė, pasirodė nauja knyga. Įskaitytojos dėmesį įsmeigtas naujas žinomas beletristės Karolės Pažėraitės romanas "Svetimi vėjai". Alegoriškas dailininkės Ados Korskaitės-Sutkuvienės piešinys knygos viršelyje (ir applanke) reprezentuoja romano turinio motto. Tai dinamiškoji Adomo Galdiko paveikslas "Vėjas" tema. Vėjas, vētra... Vētra purto žmogų.

Romaną spaudė M. Morkūno spaustuve Chicago. Ir mūsų visuomenės knygų "pomėgio" makabriškas rodiklis: 600 egzempliorių laida!

Su šia knyga žinomoji rašytoja Karolė Pažėraitė po ilgėlesnės pertraukos vėl džiugina jos kūrybos gerbėjus.

1936 ji šauniai pagarsėjo savo debiutiniu romanu "Nusidėjėlė", kuris 1953, mum svetur iškūrus, pakartotas antra laida.

1948, pačiame egzodo į tolimus kontinentus chaose, Karolė Pažėraitė išleido savo turiningąjį "Liktūną", sukėlusį dėmesį romano problematikai, imponuojantį jos talento savybėmis.

1954 pasirodė jos novelių rinkinys "Didvyrių žemė".

1971 išleistas jos romanas "Anapilio papėdėje".

Rašytojos darbo metodus leidžia jai neskubėti su veikalų laidomis, medituoti ties skelbiamomis tezėmis, brandinti personažus.

Apie "Svetimus vėjus" sužinota jau prieš šešerius metus iš Prano Naujokaičio titańskičio darbo, iš trečio "Lietuvių literatūros istorijos" tomo, kur "Svetimi vėjai" buvo paminėti kaip laikiniai kūdikiai.

"Svetimų vėjų" pratarinės puslapy konspektiškai nusakytas veikalo siužeto labirinto vingiai: "Romane SVETIMI VĖJAI autorė vaizdžiai, lengvu stiliumi, pavaizduoja atsikuriančios Lietuvos gyvenimą laikinose sostinėje ir provincijoje. Ramų, kūrybingą valstybės gyvenimą ūmai sugriauna okupantai, įsiveržę į kraštą iš Rytų ir Vakarų. Vieni romano veikėjai išvežti Sibiran, kiti, bomboms krentant, pamiškai bėga į Vakarus. Išvengtųjų stovykla Eichstaett-Rebberdof, Vokietijoje. Gyva kultūrinė veikla. Tarptautinės UNRRA šalpos organizacijos globa, raginimas grįžti tėvynėn. Emigracija."

Ši chronologiškoji informacija, angažuojanti fabulą eiti epopėjos koordinatėmis, nepastatė akcento ties veikalo centru, ties siaubio dienomis sutriuškinčio Vokietijoj. Tam periodui autorė paaugojo didžiausią šios dviejų simtų puslapių knygų dalį.

Pratarinė taip pat pažiūri, kad "šiam romane autorė pirmaeilis veikėjais pristato Judajų šeimos narius, pavaizduotus jos romane "Liktūnas".

Galbūt tolina genealoginė sąsaja su "Liktūnu", knygas paieiliui skaitant, gali būti pajusta, bet de facto "Svetimi vėjai" yra autonomiškas veiklas. Lankščioji laiko trajektorija nedaro "Svetimų vėjų" serijinio veikalo dalimi. Jeigu "Liktūno" teritorija buvo laisvoji Lietuva ir veikėjo bazė — naujai gimstančios lietuviškos inteligentijos gimimas ir aspiracijos, "Svetimi vėjai" išskyla kaip tos inteligentijos, parblokštus ir šurpiam benamės, evolucija, bandymo dienos. Tai benamės visuomenės fizinis ir psichinis sunkmetis, egzistenciškai nauji rūpesčiai žvargios nostalgijos ženkle.

Siužetinė veikalo intriga pradeda paskutiniųjų dienų tėvynės nuotakių uvertiūrą. Autorė suveda skaitytoją su kelių veikėjų pažitromis į dienos žaidimą. Dominuoja rašytoja analitikė Jonė Vingolaitė ir emocijingai jaunuolė Auksė. Sunkmečio įvykiai skandina žmones, kaip galvažudisškas potvynis. Atkyla naujų veikėjų — visi žydinčios jaunys-

tės amžiu. Jaučiamas idealizmas, romantikos prieskonis. Jaunos veikėjos yra gležnos, kaip gelės.

Struktūrinį požiūriū "Svetimi vėjai" sueina su debiutiniu Karolės Pažėraitės romanu "Nusidėjėlė". Romano akcija pavedama jauniem žmonėm, jaunom moterim ir labai jautriai, išlavėjusiai paauglei. Pro jų virpančių išpūdžių prizmę romano skaitytoją pasiekia kančios samprata, praradimų aitra ir vilčių trapumas.

Ryškiausias veikalo leitmotyvas yra naikinančios individų buities diktatas ir pasirinkimo laisvės neturėjimas.

Kada svetimi išsitrėmimo vėjai atbloškia romano veikėjus į vokiškąjį Weimarą, Auksė, suradusi mieste kompozitoriaus Johanno Sebastiano Bacho muziejų, svajoja paskambinti Bacho klavesinui. Svajonę tenka palaidoti. Nuožmės bombos iš dangaus, iš po lėktuvų sparnų, sunaikina Weimarą, Bacho muziejų ir Bacho klavesiną...

Šis prabėginis bendrame įvykių sraute epizodas suskamba kaip pagrindinis "Svetimų vėjų" leitmotyvas — gyvenimo tikrovė nėra trapių vilčių, logikos,

## NAUJIEJI ŽURNALAI

(atkelta iš 4 psl.)

vo puošniuose, subeletristintuose Nijolės Jankutės išpūdžiose. Bet kelionės mėgstantiems, o dėl vienu ar kitu priežasčių keliauti negalintiems duoda neblogą aprašomų kraštų vaizdą. Šiame numery rašoma apie Portugaliją.

Prano Pusdešrio "Himnas žvakidei" — ilgokas eilėraštis, dedikuotas Australijoje besidarbuojančio kun. Albino Spurgio 50 metų kunigystės jubiliejui prisiminti.

"Šeimos" skyriuje — du rašiniai. Pirmajame Vytautas Kasnūnas permakt klajoja Michigano ežero pakrantėmis su gražuole Kristina, šiai pasakojant sunkiai įtikimus nuotykius iš savo nuodėmingo gyvenimo. Antrajame Mama Ada teikia savo jaunystės dienų atsiminimų skirsnį, ir tai pačių reikšmingiausių jų dalį — apie vedybas (žada pasakoti kitam numery toliau). V. Kasniūno gabalas daugiau rafinuotas, siužetas fantastinis, o Mamos Ados gali būti ir tikri išgyvenimai. Abu rašiniai savaip įdomūs. Iš pokalbių su kai kuriais LL skaitytojais žinau, kad tie, kurie žurnalo neskaityt ištai, visų pirma ieško "Šeimos" puslapių...

Nors po pavadinimo "Devintasis lituanistikos seminaras" padėta J. Vaišnio, SJ, pavarde, čia pasirašęs seminaro lektorius padaro tik trumpą įžangėlę, toliau duodamas apie seminarą kalbėti patiems ir dalyviams — studentams. Randame 19 jaunuolių pasisakymų mozaiką. Beveik visi apie seminarą, jo programą, jo lektorių kalbą su entuziazmu, iškeldami jo reikšmę, norėdami vėl kitą vasarą ten grįžti. Tik vienas kitas duoda ir šiek tiek kritikos. Ir prašalaičiai LL skaitytojai jaunuolių minčių mozaika sukulia džiaugsmą. Ai, čia tai tikrai lietuviškos išsiviejų gyvyjū atžalų grupė! Tokių kuo daugiau prisiauginus, bus lengva mums ir mirti... Gedimino Vakarokio skiltis "Tėvynėje" pateikia net 24 gabalus tenykštės spaudos įdomybių, daugiausia iš kultūrinės vestalijos. Tai vėl puiki mozaika.

Pagaliau paskutiniai beveik du puslapiai paskirti kalbai. Red. J. Vaišnis, remdamasis patarėjau prof. dr. Petru Joniku, veda žurnalo skyrių, kurį bent jau visi rašytojai ir žurnalistai turėtų atidžiai skaityti. Šį kartą pateikiama daugiau kaip pusšimtis žodžių ir nurodoma, kurie iš jų visiškai nevertotini bei kurie var-

sentimentų, bet aplinkos ir jos sąlygų diktatas.

Liguistas pasaulis žydi slogioj DP stovyklų aplinkoj. Tai neišsenkama tema absurdo temom. Autorės nedomina to gyvenimo nenormalumas. Nedidindama veikalo puslapių, autorė ima barakinės buities sąlygomis paremtas situacijas, sudaro panoramą. Tas nuotaikų ir bukles kondensavimas — našus būdas atkurti visuotinumą. Barakinė atmosfera "Svetimuose vėjuose" tikra, jautri, dažnai idealistinė, dažnai suromantinta.

Autorė nevengia fikciniame veikalne naudoti tikrų asmenvardžių — žinomų visuomenininkų, kunigų, rašytojų — ir taip, nejučiomis, įjungia tuos asmenis į siužeto srautą.

Jų jungtys su fikcinėmis veikalo situacijomis teikia veikalui autobiografinę, memuarinę, tonaciją. Tai priverčia skaitytoją netgi spėlioti, ar romane personažai nėra tikri autorės portretuoti asmenys. Dėl to laimi pasakojimo įtikinamumas.

"Svetimuose vėjuose" autorė beveik atsisakė vaizduoti gamtą, kaip ji sotino iki šiol savo gyvenbe virpanti "Liktūną". Šiame romane Karolė Pažėraitė abejingai praėina pro svetimo krašto gamtovaizdžius. "Liktūne" gi jos gamtovaizdžiai žavi skaitytoją. Žmonės be tėvynės, žmonės be namų — tai "Svetimų vėjų" turinys...



Dviejų rašytojų pašekešys: Alė Rūta ir Jurgis Gliauda.

## NAUJAS VYTAUTO STROLIOS DARBAS

Muzikas Vytautas Strolia turi sutelkęs daug lietuviškų plokštelių. Jis atsidėjęs renka tas plokšteles, kurios ką nors bendro turi su Lietuva. Taip pat seka ir spaudą ir iš ten surinktas žinias kartotekuoją.

Salia muzikos Vytautas Strolia

montininkais dalyvavo šauliai"; S. Pačėsos "Antrojo pasaulinio karo laikų prisiminimai". Ne visi jie vienodo lygio, ne visi ir svarbios reikšmės. Vieni rašyti kruopščiai, remiantis dienoraštiniais užrašais, su pavardeimis bei įvykių datomis, kiti tik laisvai pasakojami. Bet netenka abejoti, kad dalis jų tikrai pasitarnaus šių laikų istorijai, kai kas nors į KARIO komplektus žvelgs iš šimtmečio ar dviejų šimtmečių perspektyvos.

Broniaus Balčiūno "Supažindinimas su Lietuvos nepriklausomybės kovų III tomu" ir yra, kaip antrąte teigia, supažindinimas, bet ne recenzija. Apie autorių dr. Antaną Rukšką bei jo veikalą B. Balčiūnas kalba su pagarba. Gaila, kad KARIO redaktorius irgi visur palieka žodį pateikia, užuot pakeitęs į pateikia.

B.B. rašytas karinės temos straipsnis "Judrios kautynės" rodo autoriaus karinių dalykų supratimą. Kariniais dalykais besidomintiems tai turėtų būti geras pasiskaitymas. Mane, o gal ir kitus gerokai vargina šio ir kai kurių kitų rašinių spausdinimas petitu (mažų raidžių raidynu). Ne jaunuoliai juk KARI skaitydami, daugiausia akinuočiai, kartais ir apsilpusiais akiniais, tad petitas vargu ar šiam žurnalui tinka.

Šauliams skirtas žurnalo priedas TREMTIES TRIMITAS pradedamas Alberto Misiūno lakiu žodžiu Tautos šventės (Rugsėjo Aštuntosios) proga. Po jau minėto atsiminimų gabalo apie kovas su bermontininkais šiame skyriuje daug korespondencijų iš šaulių veiklos ir keletas pačių geriausių, ryškiausių nuotraukų.

Užbaigiamas išspausdinti pasakojimas referatas Kristijono Donelaičio tema. Tai trečiąją premiją LŠST centro valdybos paskelbtame konkurse laimėjęs Stepo Jakubicko darbas, jo paskutinė dalis.

"Karinių žinių" skyrius (vėl petitu spausdintas) perkrautas naujausios sovietų, JAV bei kitų kraštų ginkluotės įvairenybėmis. Dar žurnalo gale randame keletą mokslo bei technikos naujienų, dr. J. Kuncos nuomonę apie bloką vakariečių politiką, B. B. parašytą J.E. Dumingan'o knygos "How to make wars" apžvalgą. Du puslapiai skirti dviem nekrogams: plk. Antano Motuvo (aut. Algirdas Budreckas) ir savanorio kūrėjo Jono Čekanausko (aut. Kazys Karuža). Paskutinį puslapį užima knygos "Kovos dėl Lietuvos laisvės" III tomo sutiktivių aprašymas (j.p.; perspausdintas iš DARBININKO) ir sutiktivių rengėjų puiki nuotrauka.

(Bus daugiau)

## Atsiųsta pa minėti

Dr. Jonas Grinius — GROŽIS IR MENAS. Estetikos pagrindai. Išleido Lietuvių Katoliku Mokslo Akademiija. Roma. 1982. Su 37 iliustracijomis. Antrasis pataisytas ir papildytas leidimas. 404 psl.

Tai senesniai mirušio rašytojo ir mokslininko studija, kurią 1938 buvo Kaune išleidęs V.D. Universiteto Teologijos-Filosofijos Fakultetas.

Studija nenutuojasi savo vertės ir dabar. Joje yra trys dalys: A. Grožis, B. Meno kūrinys, C. Meno kūrėjas. Naujajame leidime kai kas ir naujai parašyta.

Vladas Kulbokas — LIETUVIŲ RELIGINĖ POEZIJA. Išleido Krikščionis Gyvenime. Knygų serija Nr. 19. Autoriaus lėšomis. Titulinį įrašą piešė Paulius Jurkus. Spausdino N. Pr. Marijos Seserys, Putnam, Conn. Kietais viršeliais. 270 psl. Kaina 7 dol.

"Religinė poezija nereikia ieškoti religinių tiesų ar problemų. Nepakanka ir religinių motyvų ar žodžių. Reikia, kad vaizduojamasis pasaulis turėtų religinės dvasios, perkeltų į antgamtę."

Šiais žodžiais autorius pradeda savo studiją. Ją sudaro devyni skyriai: Giesmės ir giesminai, Kristijonas Donelaitis, Devynioliktas amžius iki "Aušros", Tautinio atgimimo laikai, Po spaudos atgavimo išaugusi karta, Nepriklausomos Lietuvos poezija, Tremtyje išaugę, Vakarų pasaulio sutemos ir pragiedruliai, Okupuotoje Lietuvoje.

Atskirais skyreiliais panagrinėjami šie poetai: A. Strazdas, J. Zelvys, V. Ažukalnis, A. Vienaindys, A. Baranaukas, Maironis, A. Jakštas, Pr. Vaičiūnas, Ks. Vanagėlis, Margalis, J. Kmitas, M. Gustaitis, M. Vaitkus, E. Steponaitis, J. Baniulis, L. Gira, J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, P. Vaičiūnas, J. Baltrušaitis, V. Mykolaitis-Putinas, F. Kirša, B. Srugata, St. Santvaras, J. Aistis, B. Brazdžionis, S. Nėris, B. Rutkūnas, M. Linkevičius, K. Inčiūra, V. Ališas, K. Grigaitytė, A. Tyruolis, Pr. Naujokaitis, G. Tulaukaitė, P. Orintaitė, V. Mačernis, A. Nyka-Niliūnas, H. Nagys, K. Bradūnas, J. Ylūvis, A. Jasmantas, Vl. Šlaitas, L. Andriekus, P. Jurkus, J. Švabaitė, V. Jonikas, A. Bauzinskaitė, A. Mackus, L. Sutema, V. Bogutaitė, D. Sadūnaitė, M. J. Saulaitytė, D. Nauragytė, O. Mikailaitė.

Srašas ilgas. Bet galėtų būti dar ilgesnis. Juk religinės poezijos autorių būta ir daugiau. Gal ne visur būtų galima sukurti su autoriaus požiūriu į kai kuriuos poetus, bet, bendrai imant, studija yra vertinga.

SUBATOS VAKARĖLĖ. Išleido Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga. D6840 Lampertheim-Huettenfeld. 1982. Spausdino Elterio spaustuve Schwetzingene. Tiražas 1,500 egz. 120 psl. Kaina 3.50 dol. (7 vokiškos markės). Užsisakyti (platinimui) galima šiuo adresu: Ramunė Buivys, Romuva, 684 Lampertheim 4, West Germany.

Tai dainynėlis. Į jį sudėta 110 dainų su gaidomis Pratarėmėj rašoma, kad tai Vokietijos jaunimo mėgstamiausios dainos. Solistė Violeta Hermanaitė surašė jų gaidas, Alina Griniene paskirtė pagal jas skieminimis žodžius, studentė Živilė Vilcinskaitė-Grodbergienė paruošė viršelį, o Marytė Šmitienė sutvarkė rankraštį spausuvei.

Lietuviško dainynėlio išleidimas sveikintinas, padarant mažą pastabą, kad prie lietuviškųjų dainų nepriskirtinos šios: Ant kalno mūrai, Anoj pusėj Krekenavos, Krambambulis, Sukilimas negrų buvo (baisūs žodžiai).

Maironio tekstam daugiausia dainų parašė Juozas Najalis. Iš viso net 17. Aleksandras Kačanauskas — 7, Česlovas Sasnauskas — 6 dainos. (p.j.)

## KUN. DR. JUOZAS PRUNSKIS — RAŠTO ŽMOGUS IR MECENATAS

Kun. dr. Juozas Prunskis gruodžio 22 švęs savo deimantinę amžiaus sukaktį ir jau atšventė savo 50 metų kunigybtės jubiliejų. Tos sukaktys Chicagoj jau buvo prasmingai prisimintos.

Lietuvių plačiojo visuomenėjis žinomas kaip pavyzdingas kunigas, mokslų daktaras, organizacijų veikėjas, mokytojas, daugelio knygų autorius, redaktorius ir iškilus žurnalistas. Jo straipsnių mūsų periodikoj dar ir šiandien skaitom nepalyginamai daugiau ir dažniau negu jo jaunesniųjų kolegų žurnalistų. Nepavargstas, visur suspėjęs savo aktualiomis informacijomis žurnalistas kun. J. Prunskis maitina mūsų spaudą jau per penkiasdešimt metų. Jo temos liečia gyvenamo momento aktualijas, tarptautinius įvykius, lietuviškojo gyvenimo apraiškas. Ne vien faktai, bet ir jų analizė. Budri žurnalisto akis neaplenkia

nei religinių, nei politinių, nei kultūrinių bei visuomeninių problemų.

Patyriusiam žurnalistinei Prunskiui gana lengvai pasiseka praskiverbti ir į didžiąją amerikiečių spaudą, išskelti dabartinių Lietuvos okupantų skriaudų mūsų tautai, gi amerikiečiui skaitytojui pristatyti mūsų tautos laisvės aspiracijas ir tuo pasibelsti į pasaulio sąžinę.

Sukaktuvinininko vedamieji, straipsniai, knygos yra kaip nepamainomi šaltiniai įvairių temų gvildinimui, o dienų aktualijų publicistika liks kaip vertinga medžiaga lietuviškojo gyvenimo istorijos objektyvesniam vaizdui sukurti.

Jei surinktume sukaktuvinininko publicistinius straipsnius, susidarytų keliolikos tomų archyvas.

Kalbant apie sukaktuvinininko



Kun. Juozas Prunskis pasirašo ant jo išleistos knygos „Lietuviai Sibire“. Šalia stovi iš k. H. Bankaitis ir Vl. Čyvas. Nuotr. V. Bacevičius

žurnalisto-redaktoriaus įnašą lietuvių raštijai, reikia nepamiršti ir jo 40 parašytų ir išleistų knygų bei brošiūrinių apimties leidinių. Todėl ir Lietuvių Rašytojų Draugija 1982 metais savo suvažiavime Clevelande kun. dr. Prunskį pakėlė į savo garbės narius ne tik už jo raštus ir publicistiką, bet ir už finansinę paramą mūsų mokslininkam, rašytojam ir leidyklom stambių piniginių premijų forma.

Nors neretai užtinkam spaudoj sukaktuvinininko skiriamas premijas įvairiomis asmenimis už žurnalistiką, mokslo darbus, religinius veikalus, už visuomeninę veiklą, bet kadangi tas jau tęsiasi beveik dešimtmetį (pradėta 1973), tai sunku įsivaizduoti ir suvokti, kiek tas sukaktuvinininkas-mecenatas iš tikrųjų jau padovanojo lietuviškai kultūrai, ypač rašto gerovei kelti.

Išėivijos lietuviai didžiuojasi ir yra dėkingi Lietuvių Fondui — didžiajam aruodui, iš kurio maitinasi mūsų kultūrinė veikla, ir daugeliui pavienių asmenų, nepagalėjusių atiduoti didelės duoklės tautos išlikimui išėivijoj ir laisvės siekiamis vykdyti.

Šios trumpos apybraižos tikslas nėra kalbėti apie sukaktuvinininko nueitą kelią, jo asmenį, bet sužymėti jo materialinę dovaną lietuviams. Gal šis sąrašas ir nėra visai pilnas (nors ir buvo tikrintas su jubiliumu), bet jis rodo didžiojo mecenato rūpestį mūsų kultūros gyvastingumu ir parama jos darbuotojams.

Sukaktuvinininkas nepavaldėjo jokių turtų ar kapitalo šiame krašte. Jis yra toks pats pabėgėlis, palikęs tėvyne, kaip ir daugelis mūsų DP generacijos tautiečių, bet, sunkiai, pastoviai dirbdamas, iš savo kuklių uždarbių sugebėjo atidėti ir sumaniai investuoti ir tuo būdu sudaryti kapitalą, iš kurio, kaip trykstančio šaltinio, gaivinas mūsų kultūra ir jos darbininkai.

Štai jo dovanų sąrašas. Paskim jį.

### Už žurnalistiką

Premija prof. J. Brazaičiui — 500 dol., prof. J. Eretui — 500 dol., Vl. Būtenai — 1000 dol., Pr. Gaidai — 1000 dol., Br. Kvikliui — 1000 dol., kun. J. Vaišniui — 1000 dol.

1978 premijos už rašinius apie Lietuvą kitataučių spaudoj gavo prel. J. Mincevičius, V. Bražėnas ir Pr. Alšėnas — iš viso 1000 dol.; 1979 premijas už geriausias radijo programas gavo: V. Bakūnas, S. Daukienė ir P. Viščinis — iš viso 1000 dol.; 1979 premijos Ateities bendradarbiams — 1000 dol.; 1980 premijos Ateities bendradarbiams — 1000 dol.; 1981 premijos daugiausia išplatinusiems lietuviškų laikraščių Australijoj — 1000 dol.; 1981 premijos skautams už rašinius — 500 dol.;

1982 premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoj gavo: prof. V. Vardys, G. Damašytė ir A. Ryan — iš viso 1000 dol.

Iš viso žurnalistinėm premijom išdalinta — 11,500 dol.

### Už mokslo darbus

1973 kun. dr. P. Rabiškai — 1000 dol., 1975 dr. J. Griniui — 1000 dol., 1976 dr. J. Gimui — 1000 dol., 1977 dr. V. Maciū-

nui — 1000 dol., 1981 Istorikų Draugijai — 1000 dol.

Iš viso — 5000 dol.

### Už religinius veikalus

1974 dr. A. Maceinai — 1000 dol., 1975 kun. A. Grausliui — 1000 dol., 1977 dr. A. Maceinai — 1000 dol., 1978 Lithuanian Library Press — 1000 dol., 1979 kun. St. Ylai — 1000 dol., 1980 prof. A. Rubšui — 1000 dol.

Iš viso — 6000 dol.

### Už visuomeninę veiklą

1973 L. Šimučiui — 500 dol., 1974 A. Grinienei — 500 dol., 1975 St. Kasparui — 500 dol., 1976 J. Matulioniui — 500 dol., 1977 K. Kleivai — 500 dol., 1978 J. Padvalskiui — 500 dol., 1979 V. Laukaičiui — 500 dol., 1980 V. Tatarūnui — 500 dol., 1982 kun. dr. Pr. Gaidai — 500 dol.

Iš viso — 4500 dol.

### Už Draugo romanus

Birutėi Pūkelevičiūtei — 1000 dol., Jonui Vizbarui — 1000 dol.

Iš viso — 200 dol.

Bendra suma: už žurnalistiką ir radiją — 11,500 dol., už mokslo darbus — 5,000 dol., už visuomeninę veiklą — 4,500 dol., už religinius veikalus — 5,000 dol., už beletristiką — 1,000 dol. Šiomet taip pat paskirta premija už religinį veikalą — 2000 dol.

Iš viso — 30,000 dol.

Nuoširdžiausi sveikinimai ir linkėjimai sukaktuvinininkui!

V. Rociūnas

## KUN. DR. T. ŽIŪRAITIS GRĮŽTA Į HORIZONTĄ

Maždaug prieš metus, 1981. XII.17 Washingtono lietuvių kapelionui kun. dr. Tomui Žiūraičiui buvo padaryta atviros širdies šešių kraujagyslių operacija ir greit bus jau metai, kai to buvusio tvirto kunigo-dominikonono niekur viešumoje nebematomė. Užuominos laikraščiuose ir jį pažįstančių lūpose apie jo sveikatos stovį nebuvo optimistiškos. Praėjusį balandžio mėnesį, kai mudu su žmona jį aplankėm Washington General ligoninėje, matėm tik buvusio tvirto žmogaus skeletą.

Praėjo kuone pusmetis nuo paskutinio jo aplankymo ligoninėje. Paskambinau telefonu į dominikonų vienuolyną. Ir nustebau, užgirdęs palyginus visai sarkdų kun. dr. T. Žiūraičio balsą.

Lapkričio 29 popietėje, susitaręs telefonu, nuvažiavau į vienuolyną aplankyti. Jau tvirtais žingsniais jis atėjo į svečių kambarį, kur apie valandą kalbėjome. Visai nebe tas kun. dr. T. Žiūraitis, kurį lankėm ligoninėje balandžio mėn. Tada jo svoris nuo 186 svarų buvo nukritęs iki 138, o dabar jau sveria 162. Nors diržas su plačia sagtimi dar stipriai nesusiveržia, tačiau jau atgauna svorį. O vienu metu gydytojų jau buvo svarstoma, kad gal teks amputuoti abi kojas iki pusės.

Kas gi buvo nutikę kun. dr. T. Žiūraičiui?

Praėjusių metų lapkričio pabaigoje sugrįžęs iš Mokslo ir kūrybos simpoziumo Chicagoje, kur skaitė paskaitą ir aukoko mišias bei pasakė pamokslą simpoziumo dalyviams (nors visą laiką vartojo vaistus), Washingtono naujojo pasitikrinti širdies. Pasirodė, kad penkios arterijos nefunkcionuoja. Gruodžio 17 buvo padaryta ne penkių, bet jau šešių kraujagyslių atviros širdies operacija. Operaciją tvirtai atlaikė ir gruodžio 28 grįžo į vienuolyną toliau sveikti. Tik grįžus, iš Lietuvos atėjo skaudi telegrama: mirė motina. Tą vakarą mudu pasikabėjom telefonu. Kapelioną pasiekė kolektyvinis Washingtono lietuvių užuojautos ir kartu linkėjimų sustiprėti laiškas.

Nuo spalio mėnesio, tėvų ir brolių dominikonų stropiai prižiūrimas, pradėjo fiziškai stiprėti, nors dvasiškai, kun. dr. T. Žiūraičio žodžiais, niekad nebuvo palūžęs. Beveik per visą ilgos ligos slaukį mišias aukoko vežiojamaj kėdėje, padedant kitiem kunigam. Nuo lapkričio pradžios jau pradėjo normaliai vaikščioti, vienas aukoti mišias, pasivaikščioti gatvė ir pagaliau vairuoti automobilį. Gruodžio 26 Lietuvių misijoje Washingtono, po metų sunkios ligos ir kančių, jau pasirengęs lietuviams aukoti mišias.

Taip vėl grįžta į horizontą beveik metus nematytas ir daugelio labai pasiilgtas Washingtono lietuvių kapelionas, tiesiog stebuklingai pergyvenęs sunkių operacijų komplikacijas.

Per tuos metus jo kambaryje susirinko nemažos krūvos pavienių ir kolektyvinių laiškų, linkinčių, sveikatos. Žada paliaupnui visiem atsakyti, visiem padėkoti.

O ir Pentagono karininkai bei tarnautojai, kurių kapelionu jis taip pat buvo, per tuos metus beveik kasdien su dominikonų vienuolynu telefonu palaikė ryšį, vis teiraudamiesi, kokia jų kapeliono sveikatos būklė. Per tuos metus kun. dr. T. Žiūraitį Pentagono pavaduodavo kiti tėvai dominikonai. Tačiau jis netrukus tikisi grįžti ne tik pas lietuvius, bet ir į savo pareigas Pentagono. Tas kunigas ir mielas lietuvis patriotas, kurio visiško pasveikimo gal nedaug kas tikėjosi.

Po laidotuvių visi buvo pakviesti į Šv. Kazimiero parapijos didžiąją salę pietų. Čia apie velionę prisiminimų puokštę pateikė prof. dr. Elena Tumienė.

Dr. Šarūno ir Sandros Kindurytės Karužų sūnų Viktoro vardu gruodžio 5 pakrikštijo kun. dr. V. Bartuška. Krikšto tėvais buvo dr. Rolandas ir dr. Danutė Giedraičiai.

LB jaunimo ansamblis „Spindulys“ gruodžio 20 išskrenda į Australiją. Gruodžio 19, sekmadienį, rengiamos išleistuvės. 10:30 val. ansamblis gieda per mišias, o 1:30 val. didžiojo parapijos salę atliks dalį į Australiją vežamos programos.

Naujų Metų sutikimą LB ruošia didžiojo parapijos salėje. Gros Latvalos orkestras. Santa Monica Lietuvių Klubas panašų sutikimą rengia Women's Club palatose, Santa Monica, Calif. Gros kontinentalinis orkestras. — L.Ž. K.

Sausio 4 ėmė plėstis kojų tinimas ir sunku pasidarė kvėpuoti. Tėvai dominikonai jį skubiai vežė pas gydytoją ir tuoj vėl į ligoninę. Rasta, kad plaučiuose susirinko vandens, kurį tuojau ištraukė. Tačiau tai nebuvo pagrindinė bėda. Didžiausią pavojų sudarė kojų tinimas, kuris išsivystė dėl to, kad, ligoninėje susiuvant kojose žaizdas, iš kurių buvo išimtos kraujagyslės, įvyko užkrėtimas. Dėlto kun. dr. T. Žiūraičiui vėl teko ligoninėje išgulėti nuo sausio 4 iki gegužės 5. Per tą laiką jis pergyveno dar penkias operacijas, nes užkrėtimo vietose kojose žaizdos didėjo ir gilėjo. Bandymai jas užgydyti ir prikljuoti odą vis nepavykdavo. Gydytojai sprendė, kad teks amputuoti abi kojas iki pusės.

Balandžio pradžioje, kai gydytojai jau buvo nebetęk vilties, reikalai staiga ėmė gerėti. Dirbtiniu maitinimu atgavus kiek svorio, maždaug iki 144 svarų, oda pradėjo palengva prigyti. Tai pamatė, gydytojai pacientui pasakė: „Tave jau gydo tas, kurs žmogų sutvėrė. Mes tegalim patarnauti tik tol, kol organizmas bendradarbiauja...“ O artimas bičiulis Jonas Vaitkus buvo suorganizavęs gyvojo rožančiaus kalbėjimą už kapeliono išgijimą.

Gegužės 5 ligonis buvo išleistas namo į vienuolyną, kur jį kasdien lankė ir prižiūrėjo medicinos personalo žmonės. Rugpjūčio 6 vėl buvo nuvežtas į pačią ligoninę šeštajai operacijai. Tačiau, gydytojų nustebeimui, tos pačios dienos vakare po operacijos grįžo namo.

Nuo spalio mėnesio, tėvų ir brolių dominikonų stropiai prižiūrimas, pradėjo fiziškai stiprėti, nors dvasiškai, kun. dr. T. Žiūraičio žodžiais, niekad nebuvo palūžęs. Beveik per visą ilgos ligos slaukį mišias aukoko vežiojamaj kėdėje, padedant kitiem kunigam. Nuo lapkričio pradžios jau pradėjo normaliai vaikščioti, vienas aukoti mišias, pasivaikščioti gatvė ir pagaliau vairuoti automobilį. Gruodžio 26 Lietuvių misijoje Washingtono, po metų sunkios ligos ir kančių, jau pasirengęs lietuviams aukoti mišias.

Taip vėl grįžta į horizontą beveik metus nematytas ir daugelio labai pasiilgtas Washingtono lietuvių kapelionas, tiesiog stebuklingai pergyvenęs sunkių operacijų komplikacijas.

Per tuos metus jo kambaryje susirinko nemažos krūvos pavienių ir kolektyvinių laiškų, linkinčių, sveikatos. Žada paliaupnui visiem atsakyti, visiem padėkoti.

O ir Pentagono karininkai bei tarnautojai, kurių kapelionu jis taip pat buvo, per tuos metus beveik kasdien su dominikonų vienuolynu telefonu palaikė ryšį, vis teiraudamiesi, kokia jų kapeliono sveikatos būklė. Per tuos metus kun. dr. T. Žiūraitį Pentagono pavaduodavo kiti tėvai dominikonai. Tačiau jis netrukus tikisi grįžti ne tik pas lietuvius, bet ir į savo pareigas Pentagono. Tas kunigas ir mielas lietuvis patriotas, kurio visiško pasveikimo gal nedaug kas tikėjosi.

Po laidotuvių visi buvo pakviesti į Šv. Kazimiero parapijos didžiąją salę pietų. Čia apie velionę prisiminimų puokštę pateikė prof. dr. Elena Tumienė.

Dr. Šarūno ir Sandros Kindurytės Karužų sūnų Viktoro vardu gruodžio 5 pakrikštijo kun. dr. V. Bartuška. Krikšto tėvais buvo dr. Rolandas ir dr. Danutė Giedraičiai.

Naujų Metų sutikimą LB ruošia didžiojo parapijos salėje. Gros Latvalos orkestras. Santa Monica Lietuvių Klubas panašų sutikimą rengia Women's Club palatose, Santa Monica, Calif. Gros kontinentalinis orkestras. — L.Ž. K.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų visiems klientams, draugams ir pažįstamiems linki

*Frank Zogas, President*

**MIDLAND SAVINGS and Loan Association**

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455. Ph. 598-9400  
4040 Archer Avenue Chicago, Ill. 60632 — Phone 254-4470

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly

5%  
6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

**Advokatas Jonas J. Grigalius**

52 C. Street. South Boston, Mass. — Tel. 268-4877

Džiugių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

**IRON CITY CLOCK HOSPITAL**

Authorized dealers of Longines-Wittnauer and Bulova Watches

**SIMON ALELIŪNAS**

4200 Brownsville Rd. (on de Walt Ave.)  
Phone 281-7399 Pittsburgh, Pa. 15227

SEASON'S GREETINGS

**MODERN HOTEL, INC.**

DINING ROOM & LOUNGE

118 West Pearl St., Nashua, N.H.  
— Christmas Day will be closed —

Merry Christmas and a Happy New Year to all our members

*Club Canadien, Inc.*

40 Chestnut St., Nashua, N.H. 03060

SEASON'S GREETINGS —

**GREAT AMERICAN**

FEDERAL Savings and Loan Association  
300 East Eighth Avenue  
HOMESTEAD, PENNSYLVANIA 15120

**COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION**

ir

**COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.**

40 EAST 49TH STREET,  
New York, N.Y. 10017

**SVEIKINA VISUS SAVO KLIJENTUS SU ŠVENTĖMIS IR NAUJAIS METAIS ir linki visiems viso geriausio**

## LB NEW YORKO APYGARDOS 30 METŲ SUKAKTIS

Gruodžio 5 LB New Yorko apygarda paminėjo savo veiklos 30 metų sukaktį. Ta proga 11 val. Apriškimo parapijos bažnyčioje buvo pamaldos. Mišias koncelebravo: kun. Jonas Pakalniškis, kun. Antanas Račkauskas, Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, kuris pasakė ir pamokslą, ryškindamas Lietuvos chartos idėjas ir Lietuvos Bendruomenės prasmę.

**Minėjimo akademija Židiny**  
Antroji minėjimo dalis vyko Kultūros Židinyje. Prasidėjo 2 val. popiet. Čia buvo akademija ir koncertas.

Atidarymo žodį tarė LB NY apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Toliau vadovauti pakvietė valdybos vicepirmininką Vytautą Alksnį. Įneštos vėliavos.



Jonas Šlepetytis, pirmininkavęs LB New Yorko apygardai nuo 1952 liepos 27 iki 1960 kovo 11 ir antrą kartą nuo 1963 birželio 10 iki 1967 balandžio 8. Iš viso pirmininku išbuvo 14 metų.



Aleksandras Vakselis, dabartinis LB New Yorko apygardos pirmininkas, pradėjęs pirmininkauti 1967 balandžio 8. Iš viso pirmininkavo 15 metų su viršum, plačiai išvystė apygardos veiklą irėjo kitas svarbias visuomenines pareigas.

Į garbės prezidiumą pakviesta: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Brooklyno vieduolyno viršininkas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, New Jersey apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas, dr. Petras Vileišis — vienas iš LB steigėjų Amerikoje ir kun. Antanas Račkauskas. Taip pat į prezidiumą buvo pakviesti visi, kurie gavo žymenis. Jų buvo 11 asmenų.

Invokaciją sukalbėjo Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM. Sugiedotas Lietuvos himnas ir išneštos vėliavos. Scenoje paliko tik Amerikos ir Lietuvos vėliavos.

**Žvilgsnis į praeitį**  
LB New Yorko apygardos nuėitą kelią apžvelgė Paulius Jurkus, pats dalyvavęs toje veikloje ir apie ją rašęs spaudoje.

Prisiminė, kaip 1952 liepos 27 Laikinis Organizacinis Komitetas pavedė New Yorko organizaciniam komitetui eiti apygardos valdybos pareigas ir suorganizuoti apygardą.

Pirmas atstovų suvažiavimas įvyko 1955 vasario 5. Tada išrinkta pirmoji apygardos valdyba. Tada apygardoje buvo 11 apylinkių ir 4 seniūnijos. Dabar beliko tik 7 apylinkės.

Prisiminė ir buvusius apygardos pirmininkus. Pirmasis pirmininkas buvo Jonas Šlepetytis. Jis pirmininkavo dviem atvejais. Dabartinis pirmininkas Aleksandras Vakselis pradėjo pirmininkauti 1967 kovo 8. Jau 15 metų jis pirmininkauja šiai apygardai, išvystęs gražią veiklą. Visa didžioji apygardos veikla atlikta jo laikais — surengta 15 naujųjų metų sutikimų, trys Tarybos suvažiavimai, eilė parodų, įvairių švenčių, minėjimų.

Publika karštai paplojo Aleksandrui Vakseliui ir tokiu būdu padėjo jam už rūpestingą ir nuoširdžią veiklą Lietuvos Bendruomenėje.

Pabaigoje prelegentas ragino visus aktyviau reikštis Lietuvos Bendruomenės veikloje. Jo kalba užsitęsė 22 minutes.

**Iteikiami žymenis**  
Žymenų įteikti pakvietė dr. Petrą Vileišį, vieną iš LB Amerikoje organizatorių. Jis pasakė ugningą kalbą apie dabarties aktualijas. Iteikdamas žymenis, jis dar kiekvienam tarė padėkos žodį.

Scenoje taip pat buvo ir Malvina Klivečė, kuri kiekvienam dar įsėgė po baltą gvazdikėlį.

Žymenis įteikė alfabeto tvarka. Juos gavo: Kazimieras Bačkauskas, Aloyzas Balsys, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, Jonas Jankus, Česlovas Janušas, Paulius Jurkus, Henrikas Miklas, kun. Kazimieras Pugevičius, Petras Povilaitis, Vincas Padvariatis, Apolonija Radzivanienė, Aleksandras Vakselis.

Lietuvos pasiuntinybės ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu visus JAV lietuvius Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1983 metų proga.

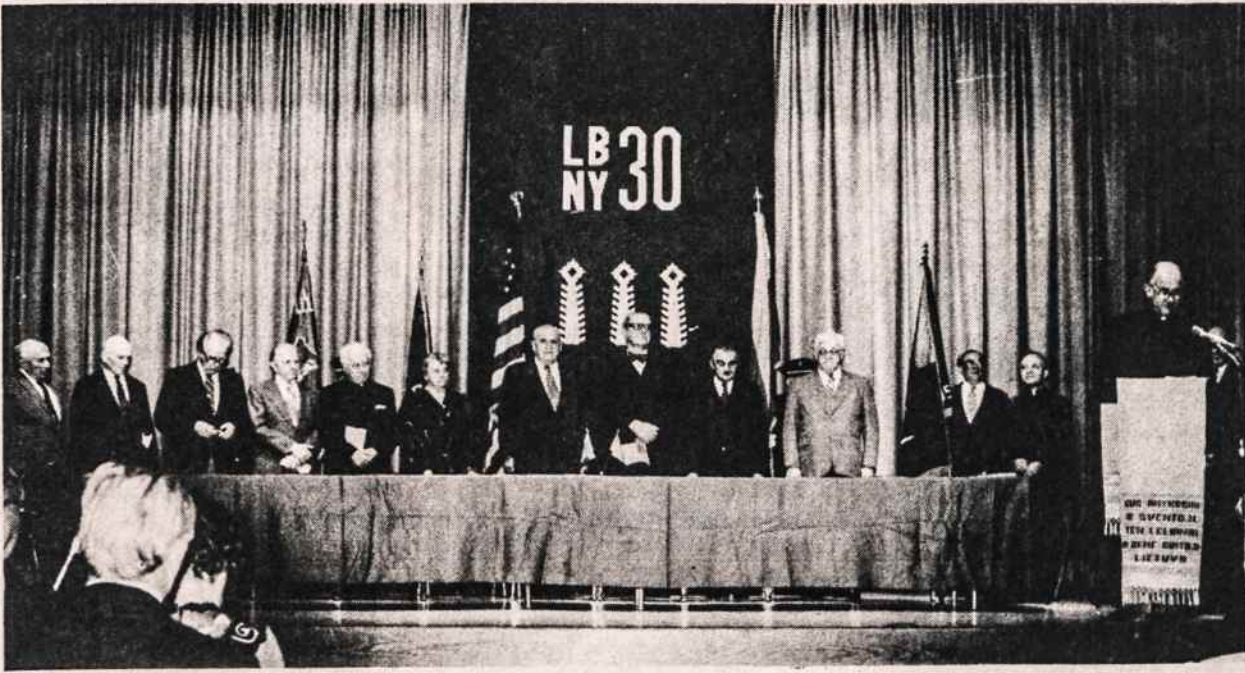
Labai dėkoju spaudai, veiksniams, organizacijom ir visiem geros valios lietuviom už ryštingą veiklą Lietuvos labui ir už gražią atodairą Lietuvos pasiuntinybei, dosniamis aukomis pareminėjimui jos rūmų pagerinimui.

Linkiu, kad Naujieji Metai būtų visiem sėkmingi ir skaidresnėm prosvaitėm nušviestų Lietuvos laisvės bylą.

Dr. Stasys A. Bačkis,  
Lietuvos atstovas

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu už Lietuvos laisvę kovojančius veiksnis, organizacijų vadus ir visus geros valios lietuvius Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1983-jų metų proga. Tegų 1983-ji metai būna laimingi Jūsų asmeniniame gyvenime ir teatinėša šviesesnių laisvės vilčių pavergtų mūsų tėvynei ir ten kenčiantiems mūsų broliams.

Anicetas Simutis,  
Lietuvos Generalinis Konsulas  
New Yorke



LB New Yorko apygardos 30 metų sukakties minėjimo prezidiumas. Iš k.: P. Povilaitis, J. Jankus, A. Balsys, K. Jankūnas, kun. A. Račkauskas, A. Radzivanienė, dr. P. Vileišis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, New Yorko LB apygardos pirm. A. Vakselis, H. Miklas, tėv. L. Andriekus, OFM. Invokaciją kalba tėv. Pr. Giedgaudas, OFM. Nuotr. W. B. Rodgers

### Sveikinimai

Sveikinimo žodį tarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, palygindamas Lietuvos Bendruomenės augimą su ažuoliuko augimu, Tėv. Leonardas Andriekus, LB New Jersey apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas. Raštu sveikino Vytautas Kutkus, LB Krašto valdybos pirmininkas, tą dieną perdavęs savo pareigas naujam pirmininkui. Sveikino ir Lietuvos Moterų Klubų Federacijos pirmininkė Marija Noreikienė.

Tuo ir baigta pirmoji dalis — minėjimo akademija.

### Montrealio choro koncertas

Anksčiau čia yra koncertavęs Aušros Vartų parapijos choras, Montrealio vyrų oktetas. Dabar ten sudarytas naujas choras, kuris apjungė bent kelis chorų ir dainininkų vienetus.

Šis jungtinis choras išvakarėse koncertavo Baltimorėje. Grįždamas sustojė New Yorke ir Kultūros Židinio scenoje atliko grynai kalėdinę programą. Chorą palydėjo dvi gitaros, būgnai, elektriniai vargonėliai. Dirigavo ir visą koncertą pravedė jaunas ir energingas muzikas Aleksandras Stankevičius.

Koncerte buvo atlikti šie kūrinių: Tylįją naktį — J. Naujailio, Skubinkit, piemenys — M. Petrausko, Nakties tyloje — J. Siniaus, Piemenėliams vargdienėliams — J. Naujailio, Gloria in excelsis Deo — solo giedotojo Monika Ruffo, Pagarbos giesmė — J. Stankūno, atliko vyrų oktetas, Linksmy žinių sulaukėme — Issac Watts — mergaičių trio, Tylįją naktį ir Sveikas Jėzau gimis — abi J. Naujailio.

Po pertraukos girdėjome šiuos kūrinius: Linksma giesmė — J. Naujailio, Berneliai, kelkit — J. Švedo, Deck the Hall — mergaičių trio, Adeste Fideles — J. Reading, atliko solo Teresė Keršytė, Sancta Maria — Ch. Gounod, atliko vyrų oktetas, Jingle — Bell rock — Joe Beal ir Jim Boothe — atliko mergaičių trio, Ateikit, vaikeliai — A. Aleksio, Tylįją naktį — Fr. Gruber, Linksmy Kalėdų. Čia panaudoti sveikinimai įvairiausiom kalbom. Muziką parašė dirigentas Aleksandras Stankevičius.

Choras bisui dar pakartojo šią sveikinimo giesmę.

### Choro jaunystė

Visus džiugino ta choro jaunystė. Didesnė choro dalį sudaro jaunimas. Ypač daug jaunų mergaičių, kurių amžius buvo nuo 14 iki 18 metų. Todėl kartais jų dainavimas priminė vaikų chorą. Visi apsirengę tvarkingai, koncertą atliko darniai su pakilia nuotaika.

Koncertas baigėsi apie 5 val. Publika dar pasisvečiavo apatinėje salėje. Žmonių atsilankė apie 300. Galėjo jų būti ir daugiau, nes tokia didelė šventė — 30 metų sukaktis veikliausios ir didžiausios organizacijos, kuri visus apjungia ir visur palaiko lietuviybę. Choras buvo pavaišintas posėdžių menėje. Tuoj užkandęs choras ir išvažiavo autobusu į Montrealį. Rengėjai ir kiti jam palinkėjo — gražiai ir pakiliai giedoti ir dainuoti ir dar daugiau jaunimo suburti. (p.j.)

### ATEINA NAUJI METAI

Ir gruodžio 31, penktadienio naktį, 12 valandą, pasibeldžia į Židinio duris. Suaidi himno žodžiai, pakyla balsai, linkėdami ilgiausių metų, ir skamba šampano stiklai džiaugsmingos nuotaikos stūry. Pasitraukia į praeities šešėly senieji metai ir atspinduliuoja Naujųjų Metų kūdikius — abu džiaugiamiesi, kad lietuviai New Yorke dar judrūs ir gyvi, ir kad švenčia ši didelį momentą savo namuose — Kultūros Židiny.

O atrodo, kad šiemet tos didelės šventės Židiny jau nebus ir Židiny liks šaltas ir tamsus Naujųjų Metų naktį. Bet taip neįvyko. Židinio valdybos pasiūlymas kuriai nors organizacijai ruošti Naujų Metų sutikimą iš pradžių neatnešė atgarsio. Vėliau, visai netikėtai ir spontaniškai, reikalai pasikeitė. LK Fondo narių susirinkimo metu L. Bendruomenės N.Y. apygardos pirm. ir tada dar LK Fondo tarybos pirm. Aleksandras Vakselis atgaivino Naujų Metų baltius mintį. Atsirado ne tik pritariančių balsų, bet ir pasiaukojęs asmuo tą mintį įgyvendinti. Tas asmuo yra Bronius Sutkus — Naujų Metų sutikimo renginio širdis ir siela. Bematant susidarė komitetas, atsirado orkestras, buvo užangažuotos baltiaus šeimininkės ir taip užvirė visas organizacinis darbas. Įdomiausia yra tai, kad nei viena New Yorko organizacija nepasiryžė padirbėti, kad sulauktų savo išdvi pelno. Br. Sutkaus vadovaujamas komitetas susideda iš keletos organizacijų atstovų ir ruošia Naujųjų Metų balių ne savo, bet Kultūros Židinio naudai! Tiesiog stebėtinas reiškinys. Kadaiše pranciškonai dėjo savo pinigų ir visas pastangas, kad New Yorko visuomenė turėtų savo namus ir jais pati rūpintųsi. Susikūrė Židinio išlaikymui fondas, administracija, valdyba, bet tai visa buvo sudaryta ir suremta sunkiu ir nerangiu būdu. Visuomenė neįvertino ir nesuporto, kad Židiny yra jos kūdikis ir kad ta visuomenė turi jį maitinti ir užlaikyti.

— Toronto Lietuvių Namai minėjo savo 30 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga lapkričio 6 surengė Sofijos Pacevičienės dailės darbų ir Antano Suprono medžio drožinių parodą. Vakarė buvo koncertas, kuriame programą atliko "Volungės" choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės, ir sol. Dana Stankaitytė iš Chicagos.



— Kun. Jonas Eičas, sulaukęs 80 m. amžiaus, lapkričio 10 mirė Stalgėnuose, Plungės rajone, Telšių vyskupijoj. Kunigū buvo įšventintas 1929.

— Kun. Juozas Juknevičius, sulaukęs 76 m. amžiaus, lapkričio 26 mirė Tauragėj, Telšių vyskupijoj. Kunigū buvo įšventintas 1934. Tai jau šešioliktais šiais metais okupuotoj Lietuvoj miręs kunigas.

— Lietuvos dailininkų parodoje, kuri bus II-jų Pasaulio Lietuvos Dienų metu Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, dalyvaus 32 dailininkai su 59 darbais. Paroda bus pasaulinio masto, nes dalyvaus dailininkai iš Kanados, Prancūzijos, Suomijos, Urugvajaus, Izraelio, Australijos ir JAV.

— "Aušros" šimtmečio paroda bus 1983 birželio 26 - liepos 5 Jaunimo Centre, Chicagoje, II Pasaulio Lietuvos Dienų metu. Ją organizuoja Br. Kviklysis, talkina L. Kairys ir J. Mažeika. Paroda apims visą draudimo laikotarpį lietuvių spaudai, kuri buvo leidžiama Lietuvoje ar svetur nuo 1865 iki 1905, o taip pat pogrindžio spaudą nuo 1941 iki 1944 ir nu 1946 iki 1983.

— VI-oje dainų šventėje, kuri bus 1983 liepos 3 Chicagoje, Pasaulio Lietuvos Dienų metu, dalyvaus chorai iš Brazilijos ir Australijos. Iki šiol jau yra užsiregistravę 37 suaugusiųjų chorai su 1335 dainininkais ir 8 jaunučių chorai su 460 dainininkų.

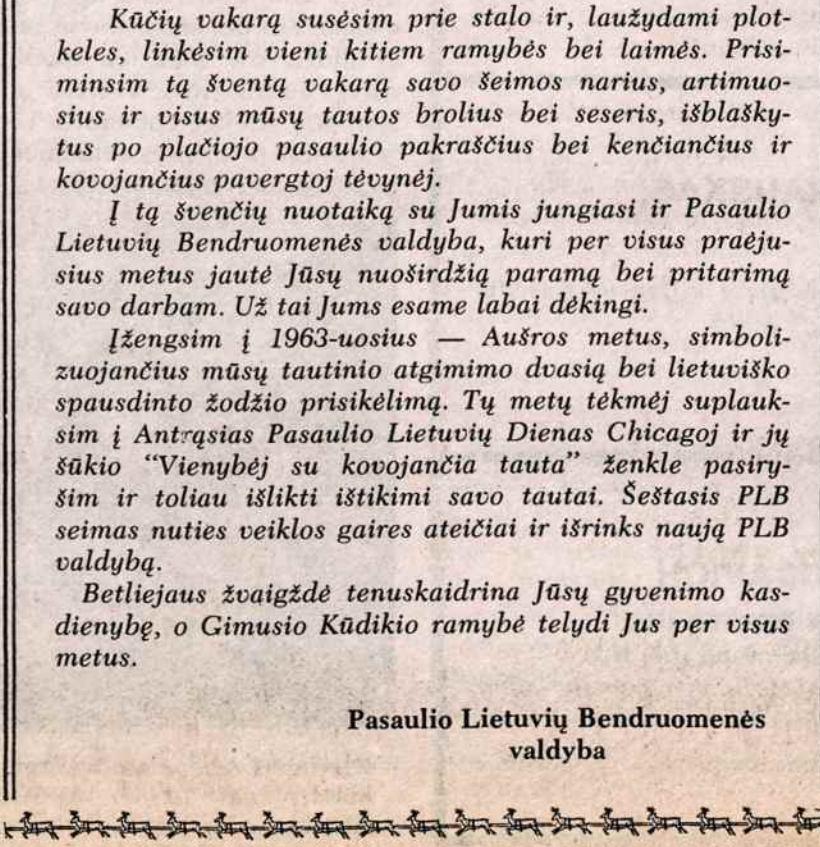
— Vanda Aleknienė, Čiurlionio Galerijos pirmininkė, rūpinasi reprezentacine pasaulio lietuvių dailininkų paroda, kuri bus Chicagoje, Čiurlionio Galerijoj, Pasaulio Lietuvos Dienų metu.

— Algis Zaprackas vadovauja grupei įvairių tautybių investatorių, neseniai nusipirkusių WPON radijo stotį Detroito apylinkėj. Per stotį bus transliuojamos daugiausiai tautybinės svetimomis kalbomis programos, tarp jų ir lietuvių. Tai pirmas atvejis JAV istorijoj, kad lietuviu vadovaujama bendrovė įsigijo nuosavą radijo stotį. Zapracko firma Michigano valstijoj insikorporavo Foreign Radio Programs vardu. Kaip praneša "The Oakland Press", stotis nuvirpta už 1.1 mil. dol.

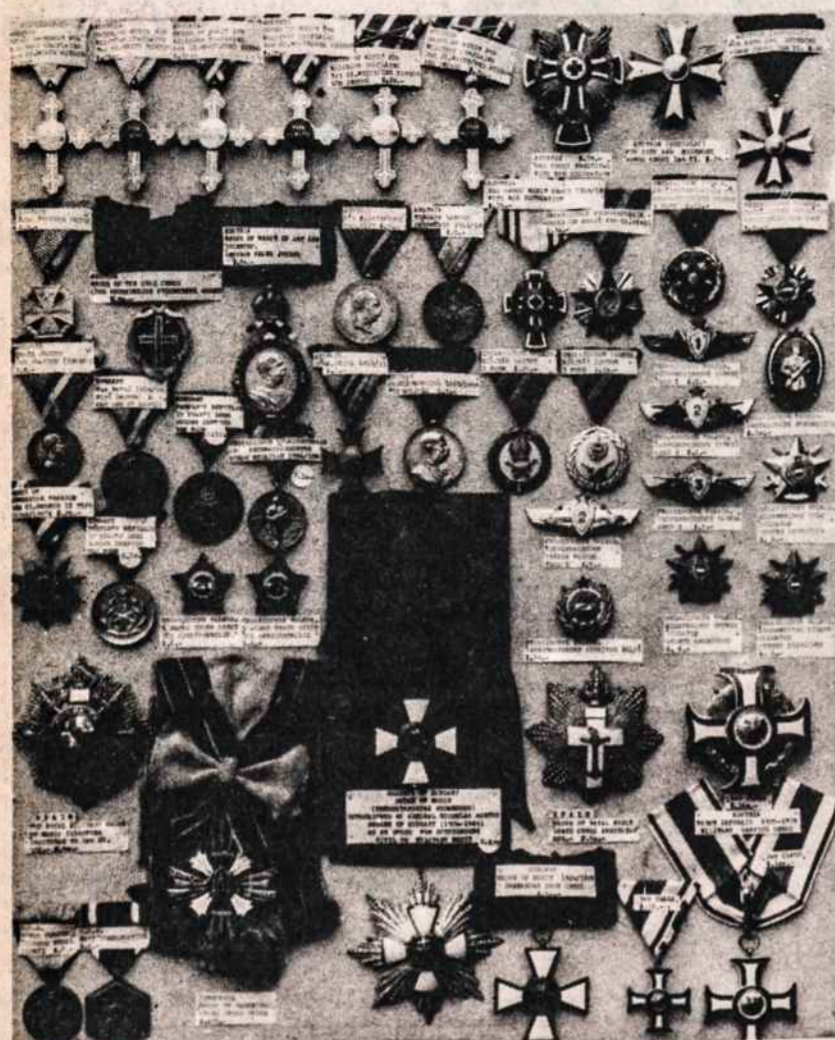
— Komp. Aloyzas Jurgutis, Chicago Dainavos ansamblio vadovas, pasirašė sutartį su simfoniniu pietvakarių Chicagos orkestru, 1983 vasarį šviesiančiu savo veiklos dvidešimtmėtij. Tos sukakties koncertui jis įsipareigojo sukurti overtūrą.

— Donatas Zygmantas Černius, Ontario policijos pareigūnas Londone, Vakarų Ontario universitete gavo viešosios administracijos diplomą. Diplomas atspausdintas su lietuviškais vardais. Baigusiujų programoj pažymėtos dar trys lietuviškos pavardės: Rimas Ališkauskas, Vida Barkauskas ir Dalia Abromaitis.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Perazzo, New Milford, N.J. Kalėdų švenčių proga užsakė kitiem: D.L. Grajauskienė, Simsbury, Conn. — S. Giedraitienė, Los Angeles, Calif., T. Baniene, Cambridge, Mass. — A. Banest, Littleton, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytajam. Naujiam skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Ataujinant — visiem 15 dol. metam.



Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba



Iš Vinco Alionio medalių ir ordinų rinkinių. Kairėje apačioje nepriklausomos Lietuvos Gedimino ordinas. Viršuje daug medalių iš senosios Austrijos laikų.

## MEDALIAI, ORDINAI, SENOVĖS PINIGAI

### Vieno žmogaus įdomūs rinkiniai

Daug kas renka pašto ženklus. Ne vieną tokį rinkėjų ir mes patys pažįstame. Daug retesni yra senovės pinigų rinkėjai — numizmatikai. Dar retesni žmonės muziejininkai, kurie renka visa, kas surišta su praeitimi. Teko sutikti tokį didelį rinkėjų — numizmatiką. Jis dar ir lietuvis. Tai Vincencas Alionis, Brooklyne gimęs ir augęs, dabar jau išėjęs į pensiją.

Pas jį nuvežė Kazimieras Matuzas, kuris pats yra žymus pašto ženklų rinkėjas, dalyvauja filatelistų parodose, priklauso prie New Yorko lietuvių filatelistų sąjungos, prisideda prie tos sąjungos biuletenio leidimo.

Važiavome besikalbėdami. Ir nė nepastebėjau, kaip sustojome prie Vincento Alionio namų. Jis gyvena jau Long Islande kažkokiame mieste. Namus dar jo tėvas pastatė. Pirmam aukšte gyvena jo motina, o antrame aukšte

jis su žmona ir su savo rinkiniais.

Baltais ūsiukais, kurie žvaliai susukti ir užriesti. Judrus, šnekutis. Kalba lietuviškai, panaudodamas senoviškus žodžius, kuriuos išmoko iš savo tėvų. Jis sako "strielba", o ne šautuvas, "numučino" vietoj nukankino ir t.t.

#### Ką jis renka?

Tuo klausimu ir prasidėjo pokalbis — ką jis renka. Jis šypstelėjo ir atsakė, kad beveik viską. Pirmoje vietoje renka pinigus, paskui ordinus, medalius. Renka net šautuvus, šalmus, kariškus durtuvus.

Tuoj jis ir parodė vieną "strielbą" — senovishą šautuvą. Tas šautuvas jau turi spyną. Nebereikia jo iš priekio užtaisyti. Buožėje yra skylutė, į kurią galima įdėti eilę šovinų. Šautuvas labai gerai išsilaukęs, prižiūrėtas.

#### Kaip išmoko rinkti pinigus

Savo rinkimą jis pradėjo nuo pinigų. Įstojo į Long Island Coin Club. Ten jis gavo daug žinių. Vyresnieji pamokė, ką rinkti, kaip rinkti, kokias knygas įsigyti.

Dabar jis turi didelį numizmatikos knygyną. Vienoje spintoje sudėta literatūra apie pinigų rinkimą, kitoje spintoje apie medalių ir ordinų rinkimą.

Dabar priklauso prie Amerikos numizmatikų draugijos, aktyviai dalyvauja jų gyvenime, jų rengiamose parodose, skaito specialią spaudą.

#### Pinigų rinkiniai

Kiekvieną metalinį pinigą įdeda į kartoninį rėmelį, kurį dengia celofanas. Taip pinigą iš abiejų pusių matai, bet pirštais jo nepalieti. Kartu ten pat yra surašyta ir visa metrika.

Popieriniai pinigai dedami irgi tarp plastikos lapų į knyguotę. Ir čia matai iš abiejų pusių, bet pačių pinigų pirštais nepalieti.

Turi surinkęs visus Amerikos pinigus, jų atskiras laidas. Daugybę Europos pinigų, senosios Romos imperijos. Seniausias pinigasis yra iš Aleksandro Didžiojo laikų.

#### Lietuviški pinigai

Savaime suprantama, kad jis renka ir lietuviškus pinigus. Turi nepriklausomos Lietuvos metalinių ir popierinių pinigų rinkinį. Paskui eina i senovę, siekia net Vytauto laikus, turi Zigmanto, Zigmanto Augusto ir kitų karalių pinigų.

#### Medaliai ir ordina

Daug įdomesni yra medaliai ir ordinų rinkiniai. Jie surišti su atskirais valdovais, atskirais kraštais. Jis skiria medalius, ordinus ir dekoracijas.

Pirmiausia turi didelį amerikietiškių medalių ir ordinų rinkinį, už ką jie duodami, kuo jie ypatingi.

Labai įdomūs medaliai ir ordina iš senosios Europos, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Iš retenybių paminėtini Prancūzijos karaliaus Liudviko XIV karo medalis, Napoleono garbės legiono bent keli medaliai.

Turi ir lietuviškių medalių, ordinų. Turi Gedimino ordino visas klases.

Kaip ir pinigai, taip ir medaliai yra sudėti i plastikinius maišelius, kad nedulkėtų ir nesunykty.

#### Atžymėjimai už rinkinius

Jis aktyviai dalyvauja numizmatikos parodose, ištato savo rinkinius. Yra gavęs keturias pirmąsias premijas už savo rinkinius ir jų sutvarkymą. Gavo eilę antrųjų, trečiųjų premijų. Premijos yra surištos su įvairiais skydais, kur įrašyta vardas, pavardė ir kokia premija jam skiriama. Tų trofėjų jis turi labai daug, tiesiog nukabintų visas sienas. Dabar laiko sudėjęs į dėžę. Ant sienos tepasikabino vos keletą.

#### Praeina senovė pro tave

Keistas jausmas apima, kai matai tokius rinkinius. Kur tie žmonės, kurie tuos medalius, ordinus kalė, kurie kam nors dovanuoja. Kur tie, kurie juos nešioja, didžiavosi. Kiek ten karalių galvų, erelių, liūtų, visokiausių simbolių. Kiek ten praeities. Tie pinigėliai prieš porą tūkstančių metų eio per žmonių rankas. Ir

kiek daug senovės jie slepia.

Kiek reikėjo laiko, užsidegimo, kol tokius rinkinius sutelkė, juos aprašė, tvarkingai sudėjo i plastikos maišelius.

O būtų gera, kad jis tokią parodą surengtų Kultūros Židinyje. Juk veikia ir lietuvių numizmatikų draugija. Būtų visiem įdomu pamatyti tą senovę, pajusti jos polėkius ir jos skonį, kurį įdėjo kaldami tuos medalius, ordinus. Jie taip gražiai, taip tiksliai padaryti, kad turėjo būti geri meisteriai, savo amato geri žinovai.

Apžiūrėjau tik mažą dalelę jo didelių rinkinių. Ir to užteko. Palinkėjau sėkmės jo darbuose ir vėl išvažiavome i mūsų kasdieninį pilką gyvenimą. (p.j.)



Vincas Alionis, žymus numizmatikas, medalių rinkėjas.

## AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

#### ALTO raštas

antikomunistiniams rusams JAV-se veikia patriotinių, antikomunistinių rusų sąjūdis, pasivadinęs Congress of Russian-Americans. Jų sąjūdis paskelbė atsišaukimą ryšium su revoliucijos 65 m. sukaktimi. Tame atsišaukime išskaičiuoja didelius komunistų žiaurumus ir jų nesamą sprespaudą. Šio atsišaukimo tekstas buvo atsiųstas ir Amerikos Lietuvių Tarybai. Pirminkas dr. Kazys Šidlauskas, prielankiai atsiliepdamas apie bendrą kovą prieš bolševikų sprespaudą, pažymėjo, kad šiam uždaviniui vykdyti būtų lengviau sutelkti pavergtas tautas, jeigu laisvųjų rusų sąjūdis pasisakytų už pavergtų tautų laisvę, išvardindamas ir Lietuvą bei kitas pavergtas Centro ir Rytų Europos tautas.

#### Nauji Lietuvos žemėlapiai

Lietuvos šaulių sąjunga ir Lietuvių istorikų draugija išleido du istorinius žemėlapius, kuriuos jų parūpintojas Algirdas Gustaitis padovanojo Amerikos Lietuvių Tarybai. Vienas žemėlapis iš 1595 metų, parengtas G. Mercatoriaus. Prie jo pridėtas platus Alg. Gustaičio paaiškinimas. Antras žemėlapis paruoštas Alg. Gustaičio, braižytas Kęstučio Stropaus, vaizduoja plačią etnografinę ir istorinę Lietuvą. Ap linkui žemėlapyje išdėstyta 14-kos Lietuvos miestų herbų, specialiai šiam žemėlapiui parengtų dar a.a. dail. Teleforo Valiaus. Žemėlapiai reikšmingi istorijos ir dabarties šviesoje.

#### Vadovaujančių pabaltiečių pažiūros

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas Washingtonė išsiuntinėjo anketą vadovaujantiems lietuvių, estų ir latvių veikėjams, daugiausia turintiems ryšių su šiuo komitetu. Anketoje buvo klausimai apie politines ir kitokias pažiūras. Iš suvestų anketos atsakymo duomenų aiškėja, kad dauguma pabaltiečių vadovaujančių asmenų savo politinėse pažiūrose yra konservatyvūs (tokių 51.85%), prie respublikonų partijos priklauso 50.2%, gausiai dalyvauja balsavimuose (lietuviai net 100%), 53.7% aukomis rėmė politinius kandidatus, apie 51% mano, kad nebus karo tarp JAV ir Sovietų Sąjungos per ateinančius 20 m. Apie 68% pasisako už Helsinkio principų pabrėžimą, 87% palaiko Amerikos Balso ir Radio Liberty veiklą.

70.3% pasisako už sankcijas prieš Sovietų Sąjungą, 59.26% palaiko Reagano vykdomą lėšų skyrimą ginklavimuisi, 77% yra prieš atominio ginklavimosi sustabdymą, 42% mano, kad atominis karas negrasia, 48% mano, kad socialinės programos lėšų siaurimas pateisinamas, dauguma pasisako už Reagano ekonominę programą ir daugumą už maldos gražinimą i valdines mokyklas.

#### Besirūpinant neleistinai kaltinamais lietuviams

Amerikos Lietuvių Taryba palaiko ryšį su latviais, rūpindamasi padėti ti lietuvių, kuriuos savo tardymais ir teismais, remdamosi iš sovietinių šaltinių gautais skundais, kaltina karo nusikaltimais. Savo paskutiniam rašte Amerikos latvių sąjungai ALTO pirm. dr. K. Šidlauskas pažymėjo, kad tuo reikalu Amerikos Lietuvių Taryba yra parašiusi raštus visiem 28-iem Atstovų Rūmų teisminės komisijos nariam.

Atžymėjo ALTO informaciją Senatoriaus LeRoy W. Lemke iniciatyva Illinois senatas priėmė rezoliuciją nr. 589, atstovo R. M. Terzich pasiūlymu Illinois Atstovų rūmai priėmė rezoliuciją nr. 959, o aldermano W. O. Lipinski pasiūlymu Chicagos miesto taryba irgi priėmė rezoliuciją, sveikindami jubiliatą kun. dr. J. Prunskį. Visose trijose rezoliucijose pažymima, kad jis yra Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos vedėjas.

Madridi konferencijoje priminta Lietuvos sprespauda i Madridą suvažiavusios 35 valstybių delegacijos svarstė Europos saugumo ir bendradar-

## LIETUVIŲ KULTŪROS CENTRO IR MUZIEJAUS ATIDARYMAS

Pastaraisiais metais Pennsylvanijos Schuylkill apygardoje su ypatingu gajumu pradėjo reikštis lietuviškos veiklos atgimimas. Kitataučiai kaimynai ėmė stebėtis ir tarpusavyje klausinėti, iš kur atsirado šie lietuviai, kurie iki šiol buvo tartum išmirę. Vietinėje spaudoje vis dažniau užtinkama lietuvių veiklos aprašymų ir parengimų minėjimų. Lietuviškuose laikraščiuose jau ne taip retai tenka pasiskaityti apie Pennsylvanijos angliakasių rajono naujas gvybės išraiškas.

Ilgai buvo mąstoma ir svarstoma imtis darbo sutelkti saugion vieton tolydžio nykstantį pirmųjų lietuvių ateivių brangintina palikimą ir jų nuveiktų darbų atmintį. Vietinių Lietuvos vyčių pastangomis ir rūpesčiu kalbos ir svajonės sulauks įgyvendinimo. Lapkričio 14 Frackvilleje bus atidarytas Lietuvių Kultūros Centras ir muziejus. Tai bus ilgai laukta, istorinė diena. Nuo dešimos valandos ryto iki trečios po pietų dury bus atidarys visiem užėiti ir apžiūrėti atremontuotas patalpas, pasidžiaugti lietuviškais audiniais, juostomis, tautiniais drabužiais, drožiniais, gintaro papuošalais ir vietinių lietuvių menininkų dirbiniais. Bus galima aplankyti

biavimo klausimus, aptardamos Helsinkio susitarimų vykdymą ir svarstydamos jų naujus papildymus. Amerikos Lietuvių Tarybos pasiūstas i Madrido konferenciją kun. J. Prunskis lapkričio 15-25 suejo i ryšį su visomis vakariečių delegacijomis, žodžiu painformuodamas apie padėtį okupuotoje Lietuvoje ir įteikdamas Amerikos Lietuvių Tarybos memorandumą. Kun. J. Prunskis turėjo pasikalbėjimus su 14 ambasadorių, vadovaujančių savo krašto delegacijom. Kalbėjosi su šiais ambasadoriais: Vokietijos J. Kastl, JAV dr. M. Kampelmanu, Austrijos Fr. Ceska, Belgijos R. Panis, Kanados D.R. Rogers, Ispanijos J. L. De-Soraluce, Suomijos R. Mueller, Prancūzijos G. Curien, D. Britanijos A. Williams, Graikijos D. Papadakis, Islandijos N. Sigurdsson, Italijos jg. min. G. Blancioni, Andalijos dr. F. van Dongen, Turkijos T. Ilkan.

Taip pat kun. J. Prunskis žodžiu ir raštu perteikė informaciją apie Lietuvą kitų delegacijų nariam: Kipro M. Yiangou, Danijos L. Hansen, Luksemburgo P. Faber, Maltos E.V. Saliba, Norvegijos E. Back, Portugalijos L. da Fonseca, San Marino A. Carasol, Vatikano k. P. Grossrieder, Švedijos I. Bekeris, Šveicarijos B. Bueryg. Tik Lichtensteino ir Monaco delegacijos tuo metu buvo išvykusios ir su jomis buvo įmanoma kontaktą užmegzti.

Visi šie vakariečių ambasadoriai ir delegacijų nariai buvo paprašyti, svarstant žmogaus teises, perskirtų šeimų reikalus, politinių kalinių klausimus, nepamiršti ir pavergtos Lietuvos. Visi delegacijų nariai parodė susidomėjimą lietuvių reikalais. Sen. Dole savo kalboje Helsinkio susitarimą pasirašiusių kraštų pilnaties posėdyje net du kartu suminėjo Lietuvą.

Kun. J. Prunskis buvo susitkęs ir su rytų bloko kai kuriais delegacijų nariais, tačiau jie yra Maskvos kontrolėje ir kitokių nuomonių reikšti neturi galimybių.

Atstovaudamas ALTUI, kun. J. Prunskis turėjo progos suartėti ir su Madrido konferencijoje dalyvavusiai laikraštininkais bei informacijų agentūrai nariais. Laikraštininkas A. Pozas Fernandez parašė su kun. J. Prunskiu apie Lietuvos padėtį pasikalbėjimą, kuris buvo lapkr. 25 išspausdintas dienrašty "YA", o EFE informacijų agentūros korrespondentė Anna Vada de Osma padarė ALTO memorandumo santrauką ir pasiuntė savo centrui, kad būtų įjungta i žinias, siunčiamas Ispanijos laikraščiam ir radijo programom.

streigiamą knygyną su kukliu lietuviškų knygų skaičiumi ir susipažinti su knygomis apie Lietuvą ir lietuvių anglų kalba. Išklmės pasidės koncelebruotomis mišiomis antrą valandą po pietų. Apreiškimo pažnyčioje, Frackville, Pritaikytą pamokslą pasakys kun. Geraldas Gobitas, Alvernia kolegijos, Reading, profesorius, neseniai išrinktas Allentown vyskupijos Lietuvių Kunigų Vienybės pirmininku. Per mišias giedos "Žarijos" choras.

Trečią valandą po pietų bus iškilmingas Centro ir muziejaus pašventinimas ir atidarymas. Ketvirtą valandą ruošiamas pokylis, po kurio bus meninė programos dalis. Apie lietuviškos kultūros išlaikymo svarbą kalbės dr. Bronius Vaškėlis, Lafayette kolegijos, Eston, profesorius ir jos kalbų skyriaus vedėjas. Iš Philadelphia tyvyks susirinkusių palinksminti lietuviškomis dainomis Gabrielius Mironas. Iš Clevelando atvažiuos plačiai išgarsėjusi kanclinikė Mirga Bankaitytė, gausius klausytojus žavėjusi savo virtuozishkumu net trijuose žemynuose.

Tikimasi gausaus svečių ir vietos lietuvių atsilankymo i šią vienkartinę šventę.

Stasys Vaičaitis

Linksmy šv. Kalėdų ir laimingų N. Metų!

#### M O N Y

Apdrausdami sveikatą, pensijas, gvybę, pas lietuvi, sutauypsit 30-50% premijos mokesimą. Tel. dieną 201 964-3500, vakarais ir savaitgaliais 201 654-3756.

#### Kultūros Židinio Vadovybė

#### ROMAS PETRAUSKAS,

akcijų brokeris, sveikina visus savo klientus Kalėdų šventėse ir linki laimingų Naujųjų Metų.

#### JOHN R. CHICAVICH

QUEENS COLLISION CENTER INC.  
131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y.  
sveikina šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visus savo klientus ir Darbininko skaitytojus.



Kretingos pranciškonų gimnazijos 1939-1940 metų 6-oji klasė. Jonas Tomkus (sėdi antras iš dešinės) nori susirašinėti su savo klases draugais. Jo adresas: 168, Rue Casteja, 92-100 Boulogne Billancourt, Paris — France



## KULTŪROS ŽIDINIO RUDENS ŠVENTĖ

Kultūros Židinio rudens šventė įvyko gruodžio 11, šeštadienį. Šventės programą sudarė kun. Algimanto Kezio, SJ, du filmai, N.Y. tautinių šokių ansamblio Tryptinio šokiai ir Perkūno choro dainos.

### Pradėta punktualiai

Vakaro pradžia buvo 7 val. Tuoj ir pradėta programa. Pradinį žodį tarė Liet. Kultūros Fondo tarybos pirmininkas Romas Kezys ir pranešė kai kuriuos programos pakeitimus.

Pirmiausia buvo parodytas kun. A. Kezio, S.J., pagamintas filmas apie Pensilvanijos lietuvius. Čia buvo rodoma Pensilvanijos angliakasių dainos.

Filme buvo parodyta nemaža gamtos, aplinkos ir senųjų žmonių. Pradžioje rašytojas Liudas Dovydenas aiškino, kada čia atvyko lietuviai, kaip jie kūrė ir kaip dirbo kasyklose. Parodė kasyklų angas, ratus, anglių kalnus ir visą aplinką.

Kelios senutės padainavo senoviškių dainų, pakalbėjo apie senus laikus. Parodė ir trečios kartos lietuvius, kurie dar moka lietuviškai. Pasikalbėjimą su dainininkėmis pravedė Elenutė Bradūnaitė, tautosakininkė. Keliose scenose matėsi ir žurnalistas Vladas Būtėnas.

### Tautiniai šokiai

New Yorko tautinių šokių grupė Tryptinis, po vasaros atostogų atsijauninęs ir atsinaujinęs, su nuotaika įspūdingai pašoko šiuos tautinius šokius: Šustą, Juodąjį Jonkelį, Linelį, Kubilą, Malūną. Pabaigoje į sceną buvo išvesta visa didžiulė grupė. Publika audringai plojo. Iškvietė tautinių šokių mokytoją Jadvygą Matulaitienę, kuri New Yorko jaunimą moko jau per 30 metų ir kuri šiais metais mini savo mokytojamio 45 metų sukaktį. Apie tai pranešė Algis Šilbajoris, Liet. Kultūros Fondo valdybos pirmininkas. Jis ir padėjo mieliškai mokytojai Jadvygai už tokį rūpestingą, ilgų metų darbą. Įteikta gėlių puokštė.

Šokius akordeonu palydėjo Antanas Razgaitis. Prieš kiekvieną šokį buvo skaitomas įvadinis poetinis tekstas. Tuos tekstus skaitė Auksė, Nina, Laima Jankauskaitės.

### Vėl filmas

Po šokių vėl buvo antras filmas — Chicagos Jaunimo Centro statyba. Tai nebuvo nuogas dokumentinis filmas. Čia paieškota vaizdinės išraiškos. Kai kur žmonės ėjo atbuli, filmo iškarpa buvo įdėta iš kito galo, daug kur rodo pagreitintai — žmonės lakstė ir sienas mūrijo labai greitai. Filmuota buvo labai lėtai, prie normalaus greičio gavosi ir labai greitai judesiai.

Filmui muziką parašė muzikas Darius Lapinskas. Tai buvo daugiau iliustruojanti muzika, garsų palyda. Pabaigoje įvestas Arlekino meilės ir kažkokio fenomenomo motyvas, kuris buvo sunkiai suprantamas. Taip ir liko neaišku, ką jis reiškia: ar jau-

nostę, ar Jaunimo Centrą, ar kokias kitas abstrakcijas idėjas.

Abu filmai garsiniai, techniškai pagaminti švariai ir rūpestingai, profesionaliai.

### Dainuoja Perkūno choras

Antroje programos dalyje pasirodė Perkūno choras. Tvarkingi ir drausmingi vyrai, sustoję scenoje, su pakilia nuotaika atliko šias dainas: Ramovėnų maršą — E. Gailevičiaus, Kur banguoja Nemunėlis — J. Švedo, Ant kalno karklai sūnbavo — harm. J. Naujaliao, medžiotųjų dainą iš operos Laisvasis šaulys — Weberio, Suaidės vėl laisvės dainos — Br. Jonušo.

Publikai plojant, choras bisui padainavo Pražydo jazminai po langu. Chorui dirigavo Viktoras Ralys.

Pianinu chorą palydėjo pianistė Dalia Sakaitė.

Algis Šilbajoris padėjo chorui, pianistei, pranešė, kad ir tautinių šokių grupė ir choras atliko savo programą nemokamai, nes jie naudojosi Kultūros Židinio patalpomis savo repeticijoms.

### Jinai ir trys gintarai

Tuoj po koncerto žmonės išsivaikščiojo iš salės, kuri buvo pertvarkyta antrai daliai — šokiam ir vakarienei.

Antroji dalis buvo skirta šokiam. Grojo estradinis vienetas

Jinai ir trys gintarai, grojo puikiai, su nuotaika, dainuodami ir patys ritmiškai judėdami. Malonu, kad toks vienetas yra mūsų tarpe ir savo nuotaikinga muzika mus palinksmina.

Kaip žinome, šį vienetą sudarė: Vytautas Daugirdas — vadovas, Danutė Striugaitė, Zenonas Jurys, Juozas Nakutavičius. Ne taip seniai prisijungė gitaristas Stasys Janušas ir būgnamušis Felix Shapiro.

Apatinėje salėje veikė baras ir užkandinė, kur buvo galima gauti ir šaltų ir šiltų valgių.

Zmonių atsilankė apie 300. Visi buvo pakviesti atsilankyti ir antrąją dieną.

### Netikėtus sniegus

Gruodžio 12 turėjo būti antroji šventės diena — jaunimo pamaldos, kun. A. Kezio, SJ, nuotraukų paroda ir A. Kezio knygos — Chicagos nuotraukų albumo — sutikimas.

Viskas buvo išreklamuota ir per spaudą ir per radiją. Visų ir nuotaika buvo pakili — susirinkti ir pamatyti gero foto menininko gerą parodą. Bet kitaip įvyko. Naktį iš šeštadienio į sekmadienį ėmė snigti. Snigo ir priešpie. Rengėjai apsisprendė ir visą antros dienos programą atšaukė. Dar suspėjo pranešti Romas Kezys per savo radiją.

Kada bus suorganizuota ši antroji dalis — jaunimo pamaldos, fotografijų paroda ir knygos sutikimas? Būtų gera, kad nenumestų šio projekto, nes nuotraukos atsiųstos, padaryti planai, kaip parodą iškabinėti. Tai galėtų būti po švenčių kokį sekmadienį. (p.j.)

## PO ŽIDINIO ŠVENTĖS

Su dideliu apgailestavimu turime visų atsipaštyti, kad dviejų dienų Kultūros Židinio šventė reikėjo sutrumpinti į vienos dienos programą. Netikėta sniego audra užklupo New Yorką ir sunaikino pereito sekmadienio pamaldų ir parodos planus. Atsiprašome už sudarytus nepatogumus ir apsvylimus. Sprendimą buvo sunku padaryti, bet, matydami nepaprastai blogas judėjimo sąlygas, buvome priversti sekmadienio programą atšaukti.

Šeštadienio koncertas praėjo gražiai ir sėkmingai. Dėkojame visiem Židinio bičiuliams, atsilankiusiems praleisti keletą jaukių valandų savoje pastogėje. Ypač didelė padėka koncerto programos dalyviams — Tryptinio tautinių šokių grupei, Perkūno vyrų chorui, kun. Alg. Keziui už filmus ir Gintarų grupę už šokių muziką. Visi programą atliko be užmokesčio, paaukodami savo pastangas Židinio labui. Tai yra kilnus ir įdėtinantis gestas ir puikus pavyzdys tauraus lietuviško dosnumo.

Broliškas ačiū visiem vakaro rengėjams ir pagalbininkams. Yra tikras malonumas dirbti su žmonėmis, kurie vertina bendrą tikslą labiau už asmeninę naudą. Garbė ir padėka visiem, kurie pagalbėjo organizuoti Židinio šventės renginį.

Negalime užmiršti ir darbščiujų šeiminkiu sunkaus dar-

bo, stengiantis paruošti ir pateikti maistą gausiem šeštadienio vakaro svečiam. Kaip ir visada, turėjome daug gardžių pyragų, kuriuos iškepė ir atnešė dosnios moterys. Buvo nupirkta ir sunėšta produktų sekmadienio svečiam, bet deja, tą prisiejo nerasta ir nuostoliūs. Atsiprašome p. E. Kezies ir jos draugių už sudarytus nepatogumus ir širdingai dėkojame jom už nuolatinę Židinio paramą.

Galų gale turime paminėti ir naujuosius Židinio prižiūrėtojus Kazimierą, Zuzaną ir Algį Kizius, kurie rūpestingai paruošė patalpas šeštadienio vakarui, o per naktį pertvarkė sekmadienio programai, kuri, deja, neįvyko. Chicagoje jie pripratę prie sunkesnių žiemų, bet New Yorke taip anksti gruodžio mėnesį nei jie, nei mes sniego audros nesitikėjome.

Dar kartą atsiprašome ir dėkojame visiem Židinio talkininkams.

LK Fondo Valdybos vardu,  
Alg. Šilbajoris, pirm.

## BALFO VAJAUŠ UŽBAIGA

Šių metų Balfu 100-ojo skyrė vajuš New Yorko baigiasi, bet Balfas prašo ir priima aukas ir toliau. Gautas aukos visos bus išsiųstos Balfu centrui ir Chicago š.m. gruodžio pabaigoje ir greit bus panaudotos šalpos darbam.

Vajaus pabaigos stambesni aukotojai: 100 dol. — dr. Auksė Trojanaitė, Manhattan; po 50 dol. — Elena Barmet, Manhattan, Malvina ir Jonas Klivečkai, Woodhaven, dr. Birutė ir Jonas Petruliai, Oakhurst.

Vajaus darlium džiaugiasi Balfu 100-ojo skyrė valdyba. Džiaukitės ir jūs, kurie aukojot, nes pagal rašytojo posakį: "Jeigu nori būti laimingas, laimę neš kitam, nes ji tuomet paslaptinai grįžta mum pati". Jūs atnešėt laimę savo tautiečiam, kurie nėra tokie laimingi, kaip jūs. Savo užjautimu ir aukomis jūs pradžiuginat seses ir brolius lietuvius plačiame pasaulyje, kur klesti vargas, nepriekšliai, nelaimės.

Nuoširdžiai dėkojam visiem, kurie per šį vajuš padėję savo auka jos reikalingiems lietuviams.



LMK Federacijos New Yorko klubo narės savo susirinkime spalio 24. Pirmininkė Jadvyga Laucevičienė antroje eilėje iš k. penktoji. Nuotr. A. Reivytytėnė

## NEW YORKE

Naujųjų Metų sutikimą Kultūros Židinio rengia specialus iš įvairių organizacijų sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Bronius Sutkus. Šokiam gros

City Lites orkestras, vienas iš geriausių Broadway orkestrų. Šalti užkandžiai, karšta vakarienė, sampanas ir kiti gėrimai. Rengėjai prašo vietos užsisakyti iš anksto ir atsiskaityti iki gruodžio 26. Įėjimas — 20 dol. Stalų ir vietų galima užsisakyti pas Malviną Klivečkiene — 296-04 06, pas Marytę Šalinskiene — 296-2244, pas Vandą Sutkuvienę — 849-2197, pas Romą Kežį (Vytytis) — 769-3300.

Pranas Naujokaitis kurį laiką sirgo ir buvo paguldytas ligoninėje. Prieš trejetą savaitių grįžo iš ligoninės ir gruodžio 9, ketvirtadienį, palydėtas žmonos, apsilankė Darbininko administracijoje ir redakcijoje, kur užrašė savo naujai išleistą knygą "Saulėleidis". Knyga išleido Darbininkas. Kaina 4 dol. Dalį knygų pasiėmė autorius, kad galėtų pasiūsti savo artimiesiems. Kiek sveikata leidžia, Pr. Naujokaitis atsidėjęs seką okupuotos Lietuvos kultūrinį gyvenimą ir skaito naujausias knygas.

Tryliktoji dailės paroda, rengiama LB New Yorko apygardos ir skiriama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti, bus vasario 12-13 Kultūros Židinyje. Visais parodos reikalais rūpinasi LB apygardos pakviestas dail. Juozas Bagdonas.

Už a.a. Mariją Vaitiekūniene mišios bus gruodžio 18, šį šeštadienį, 10 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Užprašė Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija. Narės ir visi velionės bičiuliai bei pažįstami prašomi dalyvauti mišiose.

Iš Metropolitan operos rūmų Humperdinck opera "Hansel and Gretel" bus transliuojama per televiziją ir radiją du kartus: gruodžio 25, šeštadienį, 2 val. popiet ir gruodžio 29, trečiadienį, 8 val. vak. Pagrindiniai solistai: Judith Blegen, Frederica von Stade, Betsy Norden, Jean Kraft. Diriguoja Thomas Fulton.

### PATIKSLINIMAS

Vacys Butkys prašo patikslinti žinią apie Great Necko LB apylinkės pirmąjį pirmininką. Apylinkė įkurta 1953 birželio 13. Pirmuoju pirmininku buvo išrinktas Ignas Kazlauskas, o ne Antanas Senikas, kaip buvo skelbta sukakties proga. Antanas Senikas buvo antrasis tos apylinkės pirmininkas, išrinktas 1954.

Širdingas ačiū Darbininko redaktoriam, kurie kasmet suranda laiko, prieš pradėdami Balfu vajuš, parašyti vedamąjį apie Balfą. Taip pat dėkojam už Darbininko puslapiuose išspausdintą žinutės šio vajuš reikalą.

Visiem Balfu 100-ojo skyrė aukotojams linkim linksmų Šv. Kalėdų ir sėkmės, sveikatos Naujuosiuose Metuose.

Balfu 100-ojo skyrė valdyba

Vytautas Alksninas, LB New Yorko apygardos vicepirmininkas, per iškilmingas pamaldas gruodžio 5 Apreiškimo parapijos bažnyčioje gražiai ir įspūdingai solo pagiedojo "Kaip grįžtančius namo paukščius" Vargonais pritarė Viktoras Ralys. Pamaldos buvo skirtos LB NY apygardos 30 metų sukakties paminėjimui.

Vinco Kudirkos šeštadieninės mokyklos kalėdinė eglutė įvyks gruodžio 18, šį šeštadienį, 11 val. ryto Šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos pastate Elizabeth, N.J. Mokiniai, mokytojai ir tėvų komitetas kviečia apylinkės lietuvius atsilankyti.

A. a. Jono Čekanausko atminimui Bačkaičių šeima iš Great Falls, Virginia, ir Marija Bačkaitienė iš Detroito Tautos Fondui paaukojo 50 dol. Tautos Fondas už auką dėkoja.

A.a. Adelės Bričkienės atminimui Irena ir Antanas Mickūnai atsiuntė 10 dol. auką. Tautos Fondui. Tautos Fondas už auką nuoširdžiai dėkoja.

Natalija Staknytė-Kiaušienė susirgo staiga priepuolio ištikta. Ji paguldyta ir gydoma St. Michael's Medical Center, Newark, N.J.

Kun. Simonas Morkūnas, lietuviškos spaudos ir įvairios lietuviškos veiklos mecenatas, Kalėdų švenčių proga Darbininkui atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

Liudvikas Jurkūnas iš Woodhaven, palaikydamas daugelio metų tradiciją, Kalėdų švenčių proga ir šiemet Darbininkui atsiuntė 50 dol. auką. Administracija mielai dėkoja.

Dr. Bronė Budreika-Tender, Wellesley, Mass., atsilygindama už Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

O. ir S. Skurvydai iš Harrison, N.J., atsilygindami už prenumeratą ir dėkodami už įvairius patamavimus, Darbininkui atsiuntė 50 dol. auką. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

Dr. A. Goeldnerienė, Flushing, N.Y., atsilygindama už Darbininko prenumeratą, spaudai paremti atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū.

Maironio minėjimas Paterson, N.J. bus ne gruodžio 18, kaip buvo skelbta praėjusiuose Darbininko numerėse, bet gruodžio 19, sekmadienį, tuoj po 12-tos valandos mišiu.

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga savo artimuosius ir draugus galima pasveikinti per Darbininką, užuot siuntinėjus komercinius atvirukus. Geriau paremti lietuvišką spaudą ir sušaupti laiką ir pašto išlaidas.

Prano Naujokaičio naujas eilėraščių rinkinys "Saulėleidis" ką tik išėjo iš spaudos. Kaina 4 dol. Ši ir kitos lietuviškos knygos, plokštelės bei suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Darbininkas — geriausia švenčių dovana!

Kun. prof. Antanas Rubšys, dėstąs Šv. Raštą Manhattan kolegijoje, Riverdale, N.Y., rašo ir rašo. Laimėjęs religinės literatūros premiją už dvi tomes veikalą "Raktas į Naująjį Testamentą", prirašė ir daugiau knygų. Prieš pusantro mėnesio dienos šviesoje pasirodė jo knyga "Šv. Rašto kraštuose", o taip pat naujos trilogijos pirmas tomas "Raktas į Senąjį Testamentą" — I dalis: Sandora ir Mesijas. Abi knygos gausiai iliustruotos paties autoriaus darytomis autentiškų vietų nuotraukomis, su žemėlapiams. Knygas išleido "Krikščionis gyvenime" leidykla. Tikimasi, kad jį kada nors bus galima įsigyti ir Darbininko spaudos kioske.

KASOS Kredito Unija praneša, kad taupymo ir skolinimo įstaiga bus uždaryta gruodžio 24 ir 25, o gruodžio 23, ketvirtadienį, veiks tik iki 5 val. p.p. KASA taip pat bus uždaryta gruodžio 31 ir sausio 1, o gruodžio 30 bus atidaryta irgi tik iki 5 val. p.p. KASA visiem nariams ir taupytojams linki malonių švenčių.

Dail. Aleksandra Merker-Vitkauskaitė šį rudenį dalyvavo keturiuose parodose: Bergen Community kolegijoje, Modern Artists gildos galerijoje, Midlantic banke. Ateityje dar dalyvaus tįjose parodose. Bergen Community kolegijoje spalio mėnesį ji du kartus demonstravo piešinį. Taip pat Bergen County sveikatos centre kalbėjo kaip save išreikšti piešime ir poezijoje.

### KALĖDOS MASPETHO BAŽNYČIOJE

Kalėdų išvakarėse mišios bus 6:30 v.v. ir 12 val. nakties — Bernelių mišios.

Kalėdų dieną mišios bus: 8:30, 10, 11 — lietuviškai, 12:15.

Išpažinčių klausoma Kūčių dieną, gruodžio 24, 7:30 - 8 v.r. ir 4-5 v. popiet, 6:30 v. vakare.

Bendros kūčios su programa rengiamos gruodžio 19, sekmadienį, tuoj po 11 val. mišiu, po sumos. Kūčios bus parapijos salėje.

### NEWARK, N.J.

#### Stipriai gyvuojam

Džiugu pranešti, kad Newarko Balfu 35-asis skyrus 1981 persiuntė centrui \$850 vajuš metu surinktų aukų, taip pat \$156 iš Vasario 16-osios gimnazijos būrelio. Tai dosnių tautiečių aukos, kurie, žinodami, kad ekonominiams gyvenimui pablogėjus ir daugiau tautiečių patekus į vargą, supranta šalpos darbą ir ateina nukentėjusiem ir pagalbą. O pagalbos reikalinga ne tik laisvame pasaulyje gyvenantiems, bet ir broliams bei sesėm Lietuvoje ir Sibire.

Tad Balfu skyrė valdyba, tęsdama vajuš iki gruodžio pabaigos, tikisi, kad ir šiais metais mūsų gėraširdžiai Newarko ir apylinkių tautiečiai dosniai įsiųs į šį vajuš savo aukomis ir pervirsys pereitų metų gana svarų indėlių savo tautiečių paramai. V.A.

## DAIL. V. KRIŠTOLAITYTĖS PARODOJE

Dail. Vidos Krištolaitytės paroda buvo surengta lapkričio 20-21 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paroda buvo apžvalginė, surinkta darbų iš 20 metų laikotarpio. Buvo ir piešinių, grafikos darbų, akvarelių. daugiausia buvo tapybos darbų.

Buvo sutelkusi nemaža savo kūrinių. Dalis jų buvo iškabinėti net vestibiulyje. Parodą rengė Lietuvių Skaučių Seserija. Jos vadovės čia susirinkusius malonią priėmė, vaišino kava ir vynu. Atidarymas buvo lapkričio 20, šeštadienio vakarą. Apie dailininkės kūrybą kalbėjo Paulius Jurkus. Dar kalbėjo ir Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, prisimindamas, kaip dailininkė tapo Kennebunkporte pajūrio motyvus.

Kaip buvo rašyta, dailininkė

mėgsta tapyti pajūrio motyvus, uolas, rūšcias bangas. Jos kūrybinė samprata išaugusi iš ekspresionizmo — savo paveiksluose ieško vidinės minties ir prasmės ir stengiasi tai išreikšti labai taupiomis priemonėmis. Tapo apibendrinama, pabrėžtame taptuko brūkšnių ir net dažo dėjimo struktūra.

Atidalyką pravedė Birutė Kidolienė, kuri labiausiai ir rūpinosi visais parodos reikalais.

Per abi dienas parodą aplankė apie du šimtai. Parduota 17 paveikslų ir keletas neįremitų piešinių, akvarelių, kurie buvo sudėti dailininkės portfolio.

Po parodos dailininkė tuojau išvyko į St. Petersburgą, kur dalyvavo Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavime ir kalbėjo apie meną. (p.j.)

# SPORTAS

## II-ųjų pasaulio lietuvių sporto žaidynių slidinėjimo varžybos

II-ųjų pasaulio lietuvių sporto žaidynių slidinėjimo varžybos įvyks 1983 vasario 5-6 d.d., Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New York, apie 50 mylių į pietus nuo Buffalo, N.Y.

Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas. Programoje — alpinistinės ir Cross-country varžybos, suaugusių, prieauglio ir senjorų klasėse.

Alpinistinės varžybos vyks šeštadienį, vasario 5, o X-country — sekmadienį, vasario 6.

Lygiagrečiai vyks ir 1983 m. Š. Amerikos pabaltiečių pirmenybės, kuriom lietuvių slidinėtoriai automatiškai kvalifikuosis.

Varžybų reikalais kreipkitės į ŠALFASS-gos Slidinėjimo K-to vicepirmininką Vytenį Čiurlionį, adresu: Vytenis Čiurlionis, 19755 Upper Terrace, Euclid, OH 44117. Tel. 216 481-1525.

Pakeitęs adresą, neužmiršk pridėti ir senojo.

## DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

25 dol. — M. Shalins, Woodhaven, N.Y.

Po 20 dol. — M. Romonaitis, Warrior Run, Pa., J. Vilpišauskas, Brooklyn, N.Y.

Po 15 dol. — V. Incys, Woodside, N.Y., J. Trojanas, Maspeth, N.Y., J. Monchun, Windsor, Conn.

Po 10 dol. — J. Ardys, Fairview, Pa., J. Wanat, So. Ozone Park, N.Y., A. Ramonas, Brooklyn, N.Y., S. Pusvaškis, St. Petersburg Beach, Fla., B. Nemickas, Wethersfield, Conn., I. Baužaitė, New York, N.Y., B. Paprockienė, Richmond Hill, N.Y., A. Menciūnas, Woodhaven, N.Y.

6 dol. — A. Dulkis, Newark, N.J.

Po 5 dol. — A. Malkauskas, Chino, Calif., A. Šidlauskas, Phoenix, Ariz., J. Prapuolenis, Rahway, N.J., Sist. M.J. Yadouga, Clark Summit, Pa., C. Bak-

šys, Deltona, Fla., S. Nutautas, Woodhaven, N.Y., A. Budrikis, St. Petersburg Beach, Fla., J. Klivečka, Woodhaven, N.Y., M. Kulis, Middle Village, N.Y., V. Sadauskas, Brooklyn, N.Y., J. Laucevičius, Woodhaven, N.Y., R. Petrauskas, Port Chester, N.Y., V. Solomonas, Ozone Park, N.Y., E. Valiukonienė, So. Boston, Mass., B. Gadeikis, Atco, N.J., J. Galinis, Richmond Hill, N.Y., A. Bobelis, Brooklyn, N.Y., S. Augaitis, Watertown, Conn., V. Jokubaitis, Hillside, N.J., R. Šidlauskas, Richmond Hill, N.Y., J. Andrews, Inverness, Fla., J. Žaliaduonis, New York, N.Y., A. Jozėnas, Brooklyn, N.Y., J. Gaidis, Worcester, Mass., J. Statkus, Randolph, Mass., F. Trunce, Norwalk, Conn., R. Masiulionis, Buffalo, N.Y.

4 dol. — A. Maskeliūnas, Shrewsbury, Mass.

3 dol. — A. Verbyla, St. Petersburg Beach, Fla.

Po 2 dol. — S. Banumas, Putnam, Conn., A. Butchis, Chester, Pa., A. Mažeika, Jamaica, N.Y., F. Kukauskas, Brockton, Mass.

1 dol. — Kun. C. Kasinskas, C.P., West Hartford, Conn.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

## NAUJAUSI LEIDINIAI

Lidijos Šimkutės, Prisiminimų inkarai. Eilėraščiai. Irišta. 6 dol.

B. Pūkelevičiūtės, Marco Polo Lietuvoj, apsakymai. 10 dol.

A. Kairio, Pažadų dvaras, tautosakinis romanas. 8 dol.

A. Geručio, Dr. Dovas Zau-nius, ministeris. 7 dol.

Pr. Naujokaičio, Saulėleidis, eilėraščiai. 4 dol.

V. Alanto, Paversmiai, eilėraščiai. 10 dol.

K. Pažeraitės, Svetimi vėjai, apysaka. 6 dol.

J. Vaišnio, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės, lietuviški suvenyrai, dovanos Kalėdom gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

## KALĖDINĖ PLOKŠTELĖ

"Linksmų Kalėdų" — tai anksčiau išleista kalėdinių giesmių plokštelė. Įgiedota Rutos lietuvių ansamblio, diriguojant Algirdui Kačanauskui. Įgiedota: Leiskite rasą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmą giesmę, Sveikas, Jėzau gimusis, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis, Angelai gied' danguje. Kaina 6 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Ši ir kitos lietuviškos plokštelės, lietuviškos knygos, lietuviški suvenyrai bei dovanos Kalėdom gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.



**BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytilmi bel Irašu "Lithuanian and proud of it":** vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

## LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtgčių.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELI, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

## DOVANOS GIMINEMS LIETUVOJE

### PUIKI DOVANA 1982 METŲ KALĖDOMS

Siuntinys No. 1. — 1982.

1 pora geriausių "Levi" denim jeans; 1 pora "Wrangler" velveto jeans; 3 metrai geriausio šilkinio aksomo suknelei; 3 metrai vilnoninės eilutei medžiagos su įrašu "All wool made in England"; 1 kompletas vyriškų arba moteriškų žieminių apatinių rūbų; 1 svaras geriausių mohair vilnonių siūlų; vilnoninė arba šilkinė suknelei medžiaga.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$400.00

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima pridėti 4 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 m.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu): Avikailiai 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, graži apykaklė, sveria 5 v. \$220.00

Dirbtinio minko kailis paltui, De-lux, sveria 5 v.	\$100.00
Pigesnis minko kailis paltui, sveria 5 sv	\$ 88.00
Jeans, rumbuoto velveto	\$ 42.00
Vyriškas arba moteriškas megstinis	\$ 44.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	\$ 12.00
Teleskopis lietsargis	\$ 12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	\$ 44.00
Puiki suknelei medžiaga	\$ 40.00
Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 m.	\$ 66.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	\$ 80.00
Angliška vilnonė eilute medžiaga, 3 m.	\$ 66.00
Angliška vilnonė eilute medžiaga, 3 m.	\$ 80.00
Angliška vilnonė eilute medžiaga, 3 m.	\$100.00

Šie produktai galima siūsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — \$4.00, 1/2 sv. nescafé — \$6.00, 1 sv. pupelių kavos — \$7.00, 1 sv. šokolado — \$7.00, 40 cigarečių — \$5.00.

Sudarant siuntinį iš minėtų prekių reikia pridėti persiuntimui \$52.00.

Siunčiame pramoginės ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsirūpinant Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta į Lietuvą.

## BALTIC STORES & CO. (Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND. Tel. 01 460 2592.

### KALĖDOMS GRAŽI DOVANA

Dainuojam su Liene — Sol. L. Jodytės; Mano Lietuvos prisiminimai — Sol. L. Jodytės; Sodžiaus garsai — J. Stankuno kūriniai; Yakutis — Sol. K. Yakučio įdainuota; New Yorko vyrų choras — įvairios choro dainos. 5 plokštelės už 12 dol. su persiuntimu. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

### SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (decal), Lietuvos Vytils su trispalve ir stilizuotas Vytils, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytils su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol. Lipinukai išorėj LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol. Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol. Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**DEXTER PARK PHARMACY**  
Wm. Anastasi, B.S.  
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street)  
Woodhaven, N.Y. 11421  
WE DELIVER  
296-4130

## LIETUVIAI — NEPRALEISKITE PROGOS

Daytona Beach, Floridoje, lietuvių korporacija Lithona, Inc. siūlo jums mūrinius townhausus. Du miegamieji. Dvi ir pusė vonios. Patogūs. Ideali vieta. 3750 So Atlantic Ave. Kitoje gatvės pusėje Atlanto vandenynas. Gražus paplūdimis, žuvavimas, autobusų susisiekimas. Graži gyvenvietė. Jau 11 lietuvių čia įsigijo nuosavybes. Perkantiems dabar grynais, ypatingai didelė nuolaida. Nedelskite. Rimtai pirkti manantieji prašomi kreiptis telefonu (904) 258-1330 Harris Lapins. Arba rašyti: Povilas Bložis, 122 Dundee Rd., Daytona Beach, Florida 32018.

Reta proga įsigyti anglų kalba dvi vertingas knygas piginta kaina:

LITHUANIA 700 YEARS, by A. Gerutis. 15 dol.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by J. Pajaujė-Javis. 12 dol.

Užsisakant abi knygas, mokama tik 25 dol.

Persiuntimui pridedamas tik 1 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

**PRAŠOME pagal savo išgales aukoti TAUTOS FONDUI: savo uždaviniais vykdyti, Lietuvos Laisvės Iždui — laisvajai Lietuvai padėti atsistatyti, 6 kalbomis ELTOS informacijoms leisti, radijo transliacijoms į okupuotą Lietuvą finansuoti ir politiniams kaliniams gelbėti.**

Nepamirškite tam tikrą procentą ir savo testamente įrašyti: not-for profit, tax exempt corporation — Lithuanian National Foundation P.O. Box 21073, Wodhaven, NY 11421.



## KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

**ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.**  
79-03 JAMAICA AVE.  
WOODHAVEN, N.Y. 11421  
TEL. 212 296-1162

## ATTENTION

### SERIOUS JOB SEEKERS!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately! For information, a self-addressed, stamped envelope assures a prompt reply.

Mail Marketing Services, P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

## LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu apdangku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai vidutinio ūgio berniukui ir merginai. Dydis apie 14-16. Darbininko adm.

## KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikam. Paveiksluotas — 6 dol.

Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

## NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Kalėdos, Aušros Vartų Montrealio choro įdainuota 14 kalėdinių giesmių: Tyliają naktį, Skubinkit piemenys, Nakties tyloje, Piemenėliams, vargdienėliams, Tylia naktį, Angelų balsai, Sveikas Jėzau gimusis, Linksmų Kalėdų, Laukiame su viltim, Berneliai kelkit, Ateikit vaikeliai. Tyliają naktį, Linksmą giesmę ir Iš padangių tolimų. Kaina 10 dol.

Nauja diena, Dainos pasiūkti ir klausytis. Dainuoja dvynukai Astra ir Andy Šalčiai: Serenada, Oi niekad, niekad nepamiršiu, Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus, Už kalnų toli toli, Meilės ieškok, Paskutinis sekmadienis, Aš atsimenu namelį, Man tu graži, Kaiminka, Iškelkime stiklinuką, Nauja diena, Tave aš pažinčiau tamsią naktį, Ar skirsimės. Kaina 10 dol.

Tarp tostų ir dainų, estradinė muzika, atlieka Rimas Kasputis su moderniška gitaru-trumpetės-a deono elektrine akustikos palyda. Dainuoja: Vien tik mums, Pavasaris gimtinei, Prie šaltinio, Varžybos, Ateis tokia diena, Vai žydi, žydi, Paryžiaus tango, Žibuoklės, Mergužėlės ir Vėlyvi žiedai. Kaina 9 dol.

Lauksiu tavęs ateinant. Montrealio vyrų okteto įdainuota 17 patriotinių lietuviškų dainų ir maršų. Kaina 10 dol.

Taip pat gaunamos ir šios naujausios plokštelės: Kur gintaris. — Montrealio jaunimo ansamblio atlieka 16 kūrinų. Kaina 10 dol. Dainos, muzika ir gėlės — įvairių kompozitorių ir artistų atlikti 12 kūrinų. Kaina 9 dol. Leonas Baltrus — arjos ir dainos. Kaina 8 dol. Aras... toli nuo tėvynės — Toronto vyrų choro dainos. Kaina 10 dol. Nerija — Clevelando studentų vieneto dainos. Kaina 8 dol. Pavasaris — dainuoja dvynukai Šalčiai Vokietijoje. Kaina 10 dol. Užaugau Lietuvoj — lietuviškų dainų rinkinys. Kaina 8 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol. už kiekvieną plokštelę.

Šios ir kitos lietuviškos plokštelės, naujos lietuviškos knygos ir lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

## Sparčiai auganti milijoninė

## LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA KASA

Yra geriausia ir patogusia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka 9%  
Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka 13%  
Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.  
Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.  
"KASA priima švenčių ar atostogų plano taupymo indėlius ir už juos taip pat moka 9% palūkanų".  
— KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL. —  
KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.  
KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418  
Telefonas: (212) 441-6799  
KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

**A.A.  
STASIUI ČENKUI,**

Kauno dienų bičiuliui, mirus, jo žmoną Oną, dukras Aldoną ir Gražiną, sūnų Rimą su šeimomis giliai užjaučia

*Antanina Reivytiene*

**A.A.  
STASIUI ČENKUI**

Iškellavus amžinybėn, jo žmonai Onai, dukroms Aldonai Gerulaitienei, Gražinai Busciglio, sūnui Rimui su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

*Danguolė ir Jurgis Biručiai  
Donata ir Gediminas Grajauskai*

Brangiai motinai, uošvei ir senelei

**A.A.  
MAREI LABRENCAITEI - BRAKIENEI**

mirus, sūnus Ramūną ir Tautvydą Lietuvoje ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučia

*Vilgaliai ir  
Kibirkščiai*

Mylimai Motinai mirus, nuoširdžiai užjaučiame valdybos narę

**GENĖ LILEIKIENĖ**

ir jos šeimą.

*New Londono apylinkės  
Lietuvių Bendruomenės nariai*

**PRANEŠIMAS**

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad po sunkios vėžio ligos lapkričio 25 d. Vilniuje mirė mūsų brolis

**A.A. JUOZAS ŠOMKA.**

Prasoma jo intencija pasimelsti.

*Veronika Adomavičienė  
Rozalija Šomkaitė*

**A.A.  
BENEDIKTA MISLIAUSKIENĖ-  
BARUSEVIČIŪTĖ**

mirė 1978 gruodžio 23 d., 6 val. vak. Palaidota gruodžio 28 Šv. Petro ir Povilo kapinėse, Springfield, Pa. Artinasi ketvirtosios liūdesio metinės, kaip Visagalis Dievas vėlonę pasikvietė pas save ir atskyrė ją iš mūsų tarpo.

Už a.a. Benediktos sielą Šv. Mišios bus aukojamos 1982 gruodžio 26 šiose bažnyčiose:

Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioj Philadelphiaj, Pa. 10:30 val. ryto, Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj Philadelphiaj, Pa. 11 val. ryto, Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos koplyčioj Romoj 11 val. ryto, St. Francis vienuolyne, Loretto, Pa. 11 val. ryto, Pranciškonų vienuolyne, Kennebunkport, Maine 11 val. ryto, Klaipėdos katalikų bažnyčioj 10 val. ryto, Fitzgerald of Mercy ligoninės koplyčioj, Darby, Pa. 12 val. vidudienį.

Prasau artimuosius A.A. Benediktą prisiminti savo maldose.

*Skausmo prislėgtas vyras  
Henrikas ir artimieji*



Publika Lietuvos kariuomenės šventėje Bostone. Prie pirmojo stalo — savanoriai — kūrėjai. Nuotr. Algio Starinsko



Bostone, minint Lietuvos kariuomenės šventę, dainuoja solistė Marytė Bizinkauskaitė. Akomponuoja kompozitorius Jeronimas Kačinskas. Nuotr. Algio Starinsko



Lietuvos kariuomenės šventėje Bostone dainuoja solistas Benediktas Povilavičius. Nuotr. Algio Starinsko

**NEW YORKE**

Darbininko kalendorius 1983 metam su kelių spalvų viršeliu lapkričio 22 išsiųstas skaitytojams. Jei kas norėtų gauti papildomų egzempliorių, prašomas atsiųsti administracijai po 2 dol.

Kalėdinių sveikinimų atkukai tautiniais arba religiniais motyvais su lietuviškais įrašais — 3 už 1 dol. Persiuntimas 50 c. Daugiau užsakant pridedama 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Reikalinga moteris, kuri galėtų prižiūrėti senesnio amžiaus lietuvių moterį. Pageidaujama, kad galėtų ir nakvoti. Dėl atlyginimo galima susitarti su Mrs. J. Kagris, tel. 296-0876.

**KELIAUTOJŲ  
DĖMESIUI**

Juozas Kaributas yra parašęs įdomią knygą "Kelionė aplink pasaulį". 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankytų vietovių. Įdomu ir pačiam pasiskaityti ir gera dovana kitiems Šv. Kalėdų proga. Knyga su persiuntimu tik 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuviškai įstaigai Woodhaven-Richmond Hill apylinkėj reikalinga dvikalbė-is mašinistė-tas, mokanti-kąs vairuoti automobilį. 40 val. per savaitę. Geras atlyginimas. Nurodyti tris asmenis ar firmas, į kuriuos būtų galima kreiptis rekomendacijos reikalu. Rašyti: Lithuanian Office, c/o Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

vicepirm. Jurgis Jašinskas, sekr. Antanas Andriulionis ir išd. Martynas Dapkus, nutarė, kad reikia padėti karių laikraščiu "Karys". Lietuvos kariuomenės įkūrimo šventės minėjimo gautą pelną paskirti Kariui, o taip pat kaip padėką paaukoti kiek ir kitiems laikraščiam, kurie rūpinasi Lietuvos ir lietuvių bėgė reikalais. Iš gauto pelno jie paskyrė \$665 Kariui, Draugui \$35, Darbininkui, Dirvai ir Laisvajai Lietuvai po \$25.

Šiai šventei Bostono ramovėnų skyriaus valdyba, pasikvietusi eilę talkininkų ir ponių, kurios rūpinosi vaišėmis, labai kruopščiai ruošėsi ir surengė puikų šventės minėjimą, o svarbiausia, parėmė savo laikraštį, pridėdami auką dar ir kitiems lietuviškiems laikraščiam. Jei visos mūsų organizacijos pasektų šiuo pavyzdžiu, tai mūsų laikraščiam būtų didelė parama.

Pagarba Bostono ramovėnų valdybai, visiem ramovėnams ir jų talkininkams už šį gražų darbą.

P. Žičkus

Žurnalistas fotografas  
Vytautas Starinskas

Aną dieną pas savo bičiulį pamačiau daug numerių "Rutland Herald" dienraščio, kuris yra leidžiamas Rutland mieste,

Vermonte. Eilėje to laikraščio pirmųjų puslapių yra įdėtos didelės ir labai puikios fotografijos gamtos vaizdų, įvykių ir pan. Po fotografijom užrašas: foto Vytautas Starinskas. Taip pat pirmuose puslapiuose yra straipsnių, kurie irgi parašyti Vyto Starinsko.

Džiugu, kad lietuvis fotografas ir žurnalistas prasimuša net į pirmuosius amerikiečių laikraščių puslapius. Spauda, ypač Amerikoje, vaidina didelį vaidmenį ne tik informacijai, bet ir žmonių nuomonės formavime įvairiais klausimais.

Vyto Starinsko tėvai Jonas ir Antanina Starinskai gyvena Bostone.

Auka Darbininkui

Bostono lietuvių karių veteranų S-gos "Ramovė" skyrius Darbininkui paremti paskyrė 25 dol. auką. Nuoširdus ažiū.

**LAISVĖS VARPAS** sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

**BOSTON MASS — WLYN 1360** bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

**JŪRA STRIMAITYTĖ,**

lietuvių advokatė, nuoširdžiai sveikina savo klientus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikina savo mielus klientus

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.,**

vidaus ir užsienio kelionių agentūra, kuri jau nuo 1960 metų sėkmingai ir rūpestingai organizuoja visų eilę ekskursijų į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.**

393 West Broadway, p.o. box 116, South Boston, Mass. 02127  
Tel. 617-268-8764

**ALDONA ADOMONIENĖ**

**ALBINA RUDZIUNIENĖ IR TARNAUTOJAI**

**PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE  
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS**

**SCHALLER & WEBER**

**AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI**

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai  
Užėikite - įsitikinsite!

**13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13**

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047  
Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068  
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210  
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116  
E. Northport, L. I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801  
Franklin Sq., L. I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677  
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552  
White Plains, N. Y., The Chase Pitt —  
200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent.,  
Route 59 — Tel. 914 623-4265  
Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell  
270 Farmington Ave. — 203-677-7000  
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. —  
Tel.: 203 744-6857  
Norwood, Mass.: Meat and Wursthaus — 101 Central St.  
Tel: 617 769-2895  
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall —  
Tel.: 201 785-0542

**LITO BENDROVĖS NARIAMS IR VISIEMS DARBININKO  
SKAITYTOJAMS**

**LITAS GROUP**

86 - 01 114TH ST. RICHMOND HILL, N.Y. 11418, (212) 441-2811  
LINKI LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR DŽIAUGSMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

**LITAS PARŪPINA NEKILNOJAMO TURTO INVESTAVIMUS, APDRAUDAS,  
MOKESČIŲ PAVĖSIUS IR PELNINGĄ FINANSŲ PLANAVIMĄ**



# DARBININKAS

**NEW YORK**

Redakcija ..... (212) 827-1352  
 Administr. .... (212) 827-1351  
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350  
 Vienuolynas .. (212) 235-5962  
 K. Ž. salė ..... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.  
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Tyro kalėdinio džiaugsmo ir Dievo palaimos Naujiesiems metams linkime ketvirtadienio ir penktadienio parengimų talkininkams, Lietuvos Kultūros Fondo vadovybei ir nariams bei visiems mūsų vienuolyno ir Kultūros Židinio geradariams.

**BROOKLYNO PRANCIŠKONAI**

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gruodžio 18, šeštadienį, 6 v.v. skautų tradicinės kūčios di-džiojoje salėje.

New Yorko žinių šiame Darbininko numeryje yra ir kituose puslapiuose.

Tradicinės Kūčios, rengiamos New Yorko skautų ir skaučių, įvyks gruodžio 18, šeštadienį, 6:30 val. vak. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Programoje kalėdinis vaizdelis ir giesmės. Kviečiami visi skautai, skautės, tėveliai ir artimieji bei svečiai.

Genė Vasilkovs, Dayton Ohio, atsilygindama už Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Nuoširdus acin.

Lietuviškos Kūčios, rengiamos Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos, bus gruodžio 19, šį sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos salėje. Tradiciniai lietuviški valgiai. Parapijos choras ir visi dalyviai bendrai pagiedos ir padainuos. Bilietų bus galima įsigyti prie įėjimo. Įėjimo auka — 6 dol. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

## MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ

sausio 9, sekmadienį, 3 v. popiet  
 Kultūros Židiny

Visi mokyklos mokiniai iki septinto skyriaus vaidina pasaką

**RAUDONOJI KEPURAITĖ**  
 (parašyta P. JURKAUS)

Atvažiuos Kalėdų senis ir atveš vaikams dovanų

Veiks vaikų ir suaugusių loterijos

Bufetas ir gėrimai

Visuomenė kviečiama dalyvauti.

MAIRONIO MOKYKLOS TĖVŲ  
 KOMITETAS



**SVEIKINAME!**

Juozas ir Aleksandra Kazickai sveikina savo draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki laimingų ir sveikų Naujų Metų.

Irena ir Aleksandras Vakseliai sveikina Šv. Kalėdų ir Naujųjų 1983 Metų progą savo bičiulius, draugus ir pažįstamus bei bendradarbius. Linki sėkmės ir geros sveikatos vieningai dirbant nepriklausomos Lietuvos atstatymui.

Gražina ir Vitalis Dragunevičiai sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų progą ir linki laimingų 1983 metų.

Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos 60 metų sukaktis bus paminėta sausio 15 Kultūros Židinyje. Minėjimą rengia Simo Kudirkos šaulių kuona.

Petras ir Genovaitė Šlapeliai, Commack, N.Y., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų progą ir linki laimingų Naujų Metų.

Vincė Jonuškaitė-Zaunienė iš tolimosios Santa Barbara, Calif., sveikina savo bičiulius, visus pažįstamus, linkėdama linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų ateinančių Naujųjų Metų. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Danutė, Stasys, Ligija, Stasys Jr. Biručiai sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Kalėdų švenčių progą, linkėdami daug džiaugsmo ir laimės Naujuose Metuose.

Dr. J. ir A. Snieškai sveikina visus savo draugus ir pažįstamus, linki gražių, jaukių Šv. Kalėdų, laimingų, sėkmingų Naujų Metų. Skiria auką Darbininkui.

Arnoldas ir Elena Pristernikiai sveikina Tėvus Pranciškonus, visus draugus ir pažįstamus ir linki visiem linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Ta progą siūnčia auką spaudai paremti.

Elena ir Ildefonsas Krasauskai nuoširdžiai sveikina savo bičiulius ir pažįstamus Šv. Kalėdų progą ir linki laimingų 1983 metų. Svarbiausiai sveikatos ir Dievo globos.

Vytautas ir Genovaitė Beleckas Šv. Kalėdų ir N. Metų progą sveikina visus gimines, draugus bei visus Darbininko skaitytojus.

Rasa ir Henrikas Miklai su šeima sveikina visus gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų progą. Vietoj sveikinimo kortelių siuntinėjimo Miklai skiria auką Darbininkui ir Kultūros Židiniui.

Elzbieta ir Ignas Simonaičiai Kalėdų ir Naujų Metų progą sveikina savo draugus ir pažįstamus.

Zigmas Bacevičius sveikina gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdamas džiugių Šv. Kalėdų ir laimės Naujuose 1983 Metuose. Vietoj šventinių atvirukų siuntimo skiria auką spaudai paremti.

Apolonija Radzivanienė Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą sveikina savo draugus ir pažįstamus, linkėdama jiems kuo gražiausių švenčių ir kuo laimingiausios ateities.

Danutė ir Liutaveras Siemaškos vietoje siuntinėjimų kalėdinių atvirukų, skiria auką Kultūros Židiniui.

Marija ir Vladas Židžiūnai sveikina savo pažįstamus, draugus ir gimines Šv. Kalėdų ir N. Metų progą. Vietoj šventinių atvirukų siuntinėjimo skiria auką Darbininkui paremti.

Birutė ir Vytautas Kidoliai Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progą sveikina savo bičiulius bei draugus ir linki jiems kuo gražiausių švenčių ir laimingų N. Metų. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai nuoširdžiai sveikina visus bičiulius ir pažįstamus Kalėdų ir Naujųjų Metų progą ir linki nuotaikingų švenčių. Vietoj kalėdinių atvirukų skiria auką Darbininkui.

Irena ir Mindaugas Jankauskai švenčių progą sveikina visus draugus ir pažįstamus. Vietoj kalėdinių atvirukų skiria auką lietuviškai spaudai.

Kazys ir Kastytis Jankūnai, Lodi, N.J., Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progą sveikina Darbininko redakciją, gimines, bičiulius ir pažįstamus. Vietoj asmeniškų sveikinimų skiria auką Darbininkui.

Pajauta ir Tadas Tallat-Kelpšai sveikina gimines, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą ir skiria auką lietuviškai spaudai.

Vytautas Maželis Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progą sveikina savo artimuosius, bičiulius ir pažįstamus, linkėdamas, kad šventės būtų linksmos ir džiaugsmingos, o Naujieji Metai kuo sėkmingiausi. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Henrikas ir Elena Andruskos sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su Kalėdų šventėmis bei Naujais metais, linkėdami stiprios sveikatos ir geriausios sėkmės visame kame.

Irena ir Jonas Vilgaliai sveikina savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą ir skiria auką Darbininkui.

Vytautas Vilkutaitis iš E. Northporto Šv. Kalėdų ir Naujų Metų progomis sveikina savo draugus bei pažįstamus ir linki jiems laimingos ateities.

Dr. Aldona ir dr. Kajetonas Janaičiai nuoširdžiai sveikina Darbininko redakciją, administraciją, tėvus pranciškonus, draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą.

Janė ir Edvardas Šišai iš saulėtos Californijos sveikina visus savo mielus draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki sveikų ir laimingų Naujųjų Metų.

Alfonas ir Genovaitė Volodkevičiai Šv. Kalėdų progą sveikina draugus bei pažįstamus ir linki laimingų 1983 metų.

Lilė ir Vytautas Milukai sveikina visus savo draugus ir artimuosius Šv. Kalėdų ir Naujų Metų progą.

Irena ir Adalbertas Milaševičiai, W. Palm Beach, Fla., nuoširdžiai sveikina draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų progą ir linki sveikų ir saulėtų 1983-ųjų metų.

Juozas ir Gertrūda Valaičiai iš Great Neck nuoširdžiai sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki visiem laimės ir sveikatos Naujuose Metuose.

Živilė, Algis ir Tomas Ratai sveikina draugus ir artimuosius, linkėdami jaukių bei malonių Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų.

Elena Milerienė ir Vladas Geibavičius sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais. Linki daug sveikatos ir laimės.

Petras, Loreta, Jonas ir Eugenijus Vainiai sveikina gimines draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki sveikų Naujų 1983 Metų.

V. Gudienė su šeima sveikina draugus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki laimingų Naujųjų Metų. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Dr. Marija ir Vitalis Žukauskai sveikina Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų progą savo gimines, draugus ir pažįstamus. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Stasys ir Anelė Nutautai sveikina Apreiškimo parapijos dvasiškius, tėvus pranciškonus, gimines, draugus, pažįstamus ir kaimynus. Linki visiem linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų. Tegū Aukščiausias visiem suteikia sveikatos ir stiprybės. Ta progą skiria auką Darbininkui.

Vita ir Vidmas Matusaičiai sveikina draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų ir Naujų Metų progą per Darbininką. Vietoj šventinių atvirukų skiria auką spaudai paremti.

Uršulė Maceikonienė sveikina gimines ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir linki laimingų Naujų Metų.

## NAUJŪJŲ METŲ SUTIKIMĄ



rengia KULTŪROS ŽIDINYS visos lietuviškos organizacijos.

Šokiams gros "City Lites" orkestras, vienas iš geriausių Broadway orkestrų.  
 Šalti užkandžiai, karšta vakarienė. Šampanas ir kiti gėrimai.

Bus automobilių apsauga ir kieme ir gatvėje. Rengėjai prašo vietos ir stalus užsisakyti iš anksto. Už įėjimą prašoma atsiskaityti iki gruodžio 27 dienos imtinai. Mokėti galima grynais pinigais arba čekius išrašyti Lithuanian Cultural Foundation, Inc. vardu.

Pradžią 9:30 v.v.

Įėjimas vienam asmeniui — 20 dol., moksleiviams ir studentams iki 20 metų — 15 dol.

Vietas ir stalus užsisakyti pas:  
 Malviną Kliveckienę — 296-0406  
 Marytę Šalinskienę — 296-2244  
 Vandą Sutkuvienę — 849-2197  
 Romą Kežį (Vytyt) — 769-3300

Lietuvių Jaunimo Sąjungos New Yorko skyrius kviečia New Yorko ir apylinkės jaunimą į

### TRADICINIUS KALĖDŲ ŠOKIUS,

kurie įvyks gruodžio 25 d. 8 v.v.  
 Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Įėjimas — 2 dol.

### LIETUVIŠKOS KŪČIOS,

rengiamos Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos bus gruodžio 19, sekmadienį, tuoj po sumos, Apreiškimo parapijos salėje

Tradiciniai lietuviški valgiai

PROGRAMOJE — Apreiškimo parapijos choro ir visų dalyvių bendras giedojimas ir dainavimas. Bilietus galima įsigyti prie įėjimo

Auka — 6 dol.

Visuomenė kviečiama dalyvauti

## LINKSMŪ ŠV. KALĖDŲ IR PELNINGŪ NAUJŪ METŲ!

LINKI GERIAUSIA LIETUVIŲ TAUPYMO ĮSTAIGA  
 FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

# KASA

86 - 01 114TH ST. RICHMOND HILL, N.Y. 11418 (212) 441-6799  
 9% - 9.8% (Effective yield) SANTAUPŲ. ĮVAIRŪS CERTIFIKATAI. PASKOLOS  
 — 100,000 DOLERIŲ SANTAUPŲ APDRAUDA —

ŠIA DARBININKO LAIDĄ APMOKĖJO KASA